

naš čas

Titovo Velenje, 3. avgusta 1989
številka 29 (1985) cena 5500 dinarjev

IZ VSEBINE:

2. Basen
4. Flosarski bal
5. V Ribnem še dež sije
6. Poletni utrinki

M club

Angleški skavti spet pri svojih prijateljih

Prinesli tudi pozdrave svojega župana

Angleški skavti so se seveda želeli slikati z našim predsednikom. (S. Vovk)

Prijateljstvo ne pozna meja. Besede, stavek, ki se morda komu zdi že oguljena fraza, pa vendar ni tako. Tudi taborniki velenjskega Jezerskega zmaja in njihovi prijatelji — skavti iz Cambrida v Veliki Britaniji (26th Cambridge Scout Group) se s tem ne bi mogli strinjati.

Mled obema skupinama se je začelo tkati prijateljstvo, ki obe skupini družijo že enajsto leto. Velenjski taborniki so bili v tem obdobju dvakrat pri svojih prijateljih, angleški skavti so te dni že četrto pri nas; nekateri prvič, drugi že večkrat, vsi pa so mavdušeni nad lepoto našega mesta, naše lepote domovine. Skavti nekaj dni preživijo v Titovem Velenju, nato oddidejo v Kajuhov tabor v Ribno, za tem pa še v Savudrijo — na morje.

V ponedeljek jih je sprejel in pozdravil ter jim zaželel prijetne dni pri nas tudi predsednik skup-

ščine občine mag. Drago Sulek. Predstavil jim je tudi značilnosti našega mesta, občine, pa spregovoril o dogajanjih pri nas. To kratko srečanje je bilo zelo prisrčno in neposredno, saj jim je predsednik govoril kar v njihovem jeziku. Seveda mu gostje niso ostali dolžni in eden izmed starejših angleških skavtov, ki se je odločil, da bo to prijateljstvo izkoristil tudi za učenje našega jezika, se je za sprejem zahvalil tudi v že kar dobri slovenščini. Njihov vodja oziroma vodja 26. skupine skavtov iz Cambridgea, pa je predsedniku naše občine izročil tudi pozdravno pismo njihovega župana s pozdravi vsem prebivalcem Titovega Velenja. V pismu župan tega mesta posebej izreka tudi zadovoljstvo nad tem sodelovanjem in upa, da bodo lahko v Cambridgeju kmalu spet pozdravili naše tabornike, saj bodo znova zelo dobrodošli, kot je zapisal.

Stavkovnega odbora še niso razpustili

V Elektrostrojni opremi preklicali stavko

Napovedane stavke delavcev Elektrostrojne opreme Rudarsko elektroenergetskega kombinata Franc Leskošek-Luka v ponedeljek ni bilo. Za preklic se je stavkovni odbor odločil po zborih delavcev, ki so potekali konec preteklega tedna. Niso pa ob enem tudi razpustili delo stavkovnega odbora, ampak mu veljavo podaljšali za pol leta. Če se še spomnite, so zaposleni ob napovedi stavke terjali uresničitev dveh zahtev — povišanje osebnih dohodkov za 50 odstotkov na osnovi in predstavitev razvojnega programa delovne organizacije.

Mirko Verhovnik, predsednik stavkovnega odbora nam je povedal, da njihovim zahtevam v celoti ni bilo ugodeno, ker glede na dosežene rezultate in družbeni dogovor to ni bilo mogoče. Izplačali pa bodo poračun osebnih dohodkov za junij v višini petindvajsetih odstotkov, v juliju pa osebne dohodke dvignili za 40 odstotkov.

Na zborih delavcev pa so oblikovali dodatno zahtevo — v pol leta se morajo razmere v delovni organizaciji spremeniti za toliko, da bo najnižji osebni dohodek znašal preračunano 500 nemški mark, v nasprotnem

primeru bodo kot je bilo slišati, vodstvu delovne organizacije izrekli nezaupnico. Vendar pa je tak osebni dohodek mogoč le v primeru, da bo mesečna realizacija znašala 3 milijone mark, je bilo pojasnjeno.

Delavci so se seznanili tudi z razvojnim programom. Vodstvo jim ga je predstavilo na zborih delavcev, prejeli pa so ga tudi v pisni obliki. Prihodnost vidijo v programih ekologije; dela pa bo tudi v naprej, po zagotovilih direktorja, dovolj za obe njihovi glavni dejavnosti, tako za montažno kot delavniško proizvodnjo. (mkp)

Gorenje Procesna oprema

Nove oblike sodelovanja s tujimi partnerji

V delovni organizaciji Gorenje Procesna oprema imajo zadnji čas vse več naročil za izdelke oziroma naprave s področja strojearne in orodjarstva; te zmogljivosti imajo praktično zasedene najmanj do konca leta. Slabše je, vsaj za zdaj, z naročili na področju procesne elektronike, vendar računajo, da bodo zlasti še s sodelovanjem s tujimi partnerji zagotovili večjo zasedenost tudi teh zmogljivosti v naslednjih mesecih.

Nove generacije izdelkov, ki jih uvajajo v proizvodnjo v Gorenju Gospodinjski aparati, raz-

zumljivo, terjajo tudi nova orodja; izdelujejo jih v Gorenju Procesna oprema. Ta Gorenjeva delovna organizacija pa izdeluje orodja, med drugim, tudi za sarajevski TAS in zadrski BAGAT. Avstrijski firmi HELLER so letos odpremili dva kompleta orodij za izdelavo peči za ogrevanje, računajo pa še na nadaljnje sodelovanje, po uspešnih prvih poslih pa pričakujejo še več naročil tudi iz Češkoslovaške. S sodelovanjem z Gorenje München pa bi se Gorenje Procesna oprema rada čimprej uveljavila tudi kot izdelovalec orodij za nemško avtomobilsko industrijo. O uspešnem nastopu s sistemi za krmiljenje tehnoloških procesov in programske opreme zanje v Sovjetski zvezi pa smo že poročali.

Pomembno je, da je Gorenje Procesna oprema s sodelovanjem s službami v Gorenju Gospodinjski aparati (razvoj, investicije) navezala stike z nekaterimi nemškimi in italijanskimi firmami na področju strojearne in orodjarstva. Pri tem se posebej omenjajo firmi SMG in Zoppas — Sipa. Računajo na tesnejše sodelovanje z njimi, o čemer

naj bi podpisali tudi posebne pogodbe. Gorenje Procesna oprema pa, kot poudarja predsednik poslovnega odbora Henrik Dvoršak, v sodelovanju s tujimi partnerji vse bolj uveljavlja skupen razvoj, proizvodnjo, trženje in servisiranje posameznih programov. Tako so v zaključni fazi razgovori o operacionalizaciji takšnega sodelovanja na področju hidravličnih robotov s firmo ASEA — TRALTA iz ZR Nemčije, ki je podružnica znanega ameriškega koncerna. S tem bi dopolnili lasten program na področju robotike in mu zagotovili hitrejši razvoj. Gorenje Procesna oprema pa je že podpisala pogodbo o dolgoročnem sodelovanju z inštitutom ENIMS iz Moskve, in sicer o skupnem razvoju, trženju in izdelavi krmilnikov za avtomatizacijo proizvodnih linij ter industrijske robotike. Podobno sodelovanje pa naj bi razvili tudi z inštitutom CNIKA na področju elektronike za avtomatizacijo elektroindustrije.

Novosti zadnjega leta bo Gorenje Procesna oprema predstavila na bližnjem sejmu Sodobna elektronika in na Sejmu robotike v Ljubljani. Konec septembra pa bodo pripravili v Topolšici, skupaj z republiškim komitejem za energetiko ter za industrijo in gradbeništvo seminar o avtomatizaciji v energetiki, na katerem bodo zraven strokovnjakov te Gorenjeve delovne organizacije predavali še znani tuji strokovnjaki, in sicer iz Velike Britanije, ZR Nemčije, Sovjetske zveze in Madžarske. (ms)

Obisk v Titovi Mitrovici

V okviru 30. julija, ko praznujejo narodi in narodnosti Kosova dan, vstaje, je občinska konferenca Zveze socialistične mladine iz Titove Mitrovice organizirala srečanje predstavnikov mladih iz Titovih mest. Tako so bile delegacije mladih v soboto in nedeljo gostje kosovskih mladincev. Mladi iz Titovih mest so si ogledali tudi mladinsko delovno akcijo, ki poteka v okolici Titove Mitrovice, ter se seznanili z brigadirji in njihovim delom.

(mč)

S curkom nad pasjo vročino

Gasilci so se vedno znali ravnati tako, da so gasili — ogenj ali kak drugo (npr. razvneto deklislika srca, žej). Da pa »gasijo žogico«, to pa je le premočna. Vendar v Titovem Velenju tudi to nni več le slučaj. Že sedmi, tradicionalni »curkomet«, maratonsko tekmovalstvo z žogo in vodnimi curki iz gasilskih cistem, bodo organizirali v nedeljo, 6. avgusta o od 14. ure dalje (finale), da bi na Kotalkališču pripravili doslej največji športno zabavni mokri šov. Posebej izurjeni člani tekmovalnega odbora Občinske gasilske zveze Velenje z novimi sodelavci in novimi metodami tega atraktivnega športa, bodo tudi tokrat »stregli« razvnetim gasilcem, med drugim tudi z Laškim pivom.

V Titovem Velenju pričakujejo tokrat več deset tekmovalnih ekip, ki bodo v predtekmovalnih

izpilile predvsem napad na »suh« gasilska vrata. Z vodnimi curki ter dodatnimi športno taktičnimi vajami bodo poizkušali osvojiti lepe pokale in prestižne uvrstitve na vidna mesta. Za pokal »curkomet« Titovo Velenje 1989 se bodo potegovali iz številnih slovenskih krajev, Ptuj, Postojne, Slovenske Bistrice in sosednjih krajev, še najbolj vroče pa bo gotovo v obračunih med tradicionalno mokrimi nasprotniki v domači gasilski bazi.

Tekmovalstvo, katerega se bo udeležilo več sto gasilcev in po izkušnjah iz predhodnih let, tudi mnogo domačinov in gostov, bo gotovo presenetilo marsikoga, ki že pozna »curkomet«, za ljubitelje zabavnih iger pa bo to prava poletna poslastica, v vsakem vremenu. Suh namreč tako ali tako ne bo nihče.

Jože Miklavc

Občina Velenje

Naložbe upadajo

Za naložbe smo namenili v občini Velenje v maju (kasnejših podatkov zaenkrat še ni) 35,8 milijard dinarjev, v obdobju prvih petih mesecev pa 149 milijard. Investicije v gospodarstvu so nam porastle za 514, v negospodarstvu pa za 177 odstotkov. Kar 92 odstotkov teh naložb so investitorji poravnali neposredno s svojih tekočih računov, ostalo pa s krediti.

V začetku letošnjega leta smo začeli graditi v občini Velenje pet gospodarskih objektov, vrednih po predračunu okoli 69 milijard dinarjev in tri negospodarske objekte vredne dobro milijardo dinarjev.

Največja naložba, ki jo v občini izvajamo v tem času, je linija direktnega emajliranja v tozdu Štedilniki Gorenja Gospodinjski aparati. Njena vrednost dosega namreč kar 88,8 odstotkov vrednosti vseh gospodarskih naložb začetih v letošnjem letu.

Te številke zglejajo zelo visoke, vendar so realno nižje od lanskih. Cene sredstev za delo so namreč v tem obdobju porastle za 681 odstotkov, gradbenega materiala pa za 524 odstotkov.

(mz)

Mi smo za model
formule EL
Elkroj

Atletika

Štirje v državni reprezentanci

Atletska sezona je na višku in s tem se vrstijo tudi državna prvenstva za vse kategorije. Na vseh so se velenjski atleti dobro odrezali; Živko, Hudournik, Pohar in Mrazova pa so se uvrstili tudi v državne reprezentance, ki bodo v drugi polovici sezone merile moči z ostalimi državnimi reprezentancami.

Na državnem prvenstvu za člane in članice v Varaždinu je Romeo Živko zmagal v teku na 5.000 metrov in bil tretji na 1.500, Miran Hudournik je bil drugi na 3.000 metrov z zaprekami, Ani Babičeva pa peta na 3.000 metrov.

V Zagrebu je bilo državno prvenstvo za pionirje in pionirke. Melita Rant je zmagala na 600 metrov, Robi Kožar je bil drugi na 1.000 in tretji na 2.000 metrov, Jolanda Steblovnik pa tretja na 1.000 metrov.

Starejši mladinci so se za državne naslove prvakov pomerili v Beogradu. Miha Pohar je bil drugi na 800, Natalija Mraz pa četrta na 1.500 metrov. Na balkanskih igrah v Stari Zagori je bil Pohar 4. na 1.500 metrov in 5. na 800. Povedati velja, da je Mrazova letos nastopala v starejših kategorijah, da bi si pridobila izkušnje in izboljšala rezultate, saj v svoji kategoriji nima prave konkurence.

Celjsko območje

Šentjur — organiziranost
družbene infrastrukture

V Šentjurju so se resno lotili nove organiziranosti družbene infrastrukture. Za to so pripravili obsežen projekt, ki bo zdaj v resni presoji pri vseh, ki jih take spremembe zadevajo. Sestavljali projekta so upoštevali vse ustavne spremembe ter seveda osrednjo težnjo, da dosežejo na tem področju večjo učinkovitost. Ta je tembolj pomembna, če želijo še v bodoče z omejenimi sredstvi uresničevati vse obsežnejše programe. Dorečeni odnosi naj bi seveda tudi odpravili vse pogostejše konflikte, ki prihajajo med proizvajalnimi in tako imenovanimi neproizvodnimi delavci.

Sestavljali projekta organiziranosti družbene infrastrukture v občini Šentjur menijo, da je treba zmanjšati število sisov in racionalizirati delegatski sistem upravljanja in odločanja; doseči manjši pritisk na porabo sredstev iz naslova prispevkov in davkov,

zagotoviti ustrezno sodelovanje samoupravnih interesnih skupnosti, njenih organov in komiteja za družbeno planiranje šentjurske občine — ter razmejiti pristojnosti. Seveda pa je treba doseči učinkovito delo in to z upoštevanjem tržnih zakonitosti. Predlagajo tudi dve rešitvi: za programe, ki so opredeljeni z ustavo in zakoni kot obvezni, naj bi ustanovili sklade, za preostali del programa, pa naj bi omogočili prek poslovnih partnerjev. Zato se nikakor ne morejo strinjati s tako kritiko. Po njihovem mnenju mora Ema zdaj storiti vse, da izterja denar pri kupcih — tega pa ni malo.

Celje: Stavkovni odbor preveč kritičen

Vodstvo Ema naj natančneje pojasni delavcem, kakšna je vloga Ljubljanske banke, splošne banke Celje pri sanaciji njihove tovarne — so sklenili na seji izvršilnega odbora te banke. To je bil odgovor na kritiko, ki jo je izrekel stavkovni odbor tovarne

Emo, ki je tudi zahteval, da Emo izstopi iz sistema te banke ter da naj tudi vsi delavci svoje hranilne vloge prenesejo v kako drugo banko.

Kot smo na kratko pisali že v prejšnjem Našem času, je bil Emo ob zadnjem izplačilnem dnevu pred generalnim štrajkom, stavkovni odbor pa je ob tem najbolj krivil celjsko banko, ker da jim noče zagotoviti denarja za plače ter da se sploh pri sanaciji Ema ne obnaša najbolje. Banka je zdaj postregla z drugačnimi podatki: do konca julija je namreč Emu namenila 270 milijard dinarjev za kratkoročne in dolgoročne rešitve (v to so vključene tudi garancije in avali) ter nad 4,6 milijarde posojila za kritje izgube. Denarno je sodelovala z večjimi zneski tudi pri sanaciji prek poslovnih partnerjev. Zato se nikakor ne morejo strinjati s tako kritiko. Po njihovem mnenju mora Ema zdaj storiti vse, da izterja denar pri kupcih — tega pa ni malo.

Emo je polletje sklenil brez tekoče izgube, dobaviteljem pa so tudi plačali veliko neplačanih obveznosti.

Štore: Krajani ne verjamejo

Tudi drugi zbor krajanov Ogorca v štorski krajevni skupnosti ter okoliških krajev je pokazal,

da ljudje ne verjamejo zagotovitvi Cinkarne in delovnih organizacij, ki gradijo pregrado, da je s to pregrado vse tako kot bi moralo biti. Predstavniki teh organizacij so jim povedali vse, kar so že prej razložili na tiskovni konferenci, krajani pa še vedno zahtevajo temeljite meritve. Ob tem še tudi vedno niso pozabili na grožnjo, da bodo zaprli cesti in s tem preprečili nadaljnja dela.

Ob tem ekološkem problemu pretresa Celje še vedno še en — za večino krajanov še bolj pereč. Beseda je seveda o poročilu Društva za varstvo okolja o oporečnosti hrane, ki jo pridelujejo na vrtničkih in njivah v več kot polovici krajevnih skupnosti. Pri tem poročilu je nastalo nesoglasje med nekaterimi uradnimi institucijami: nekateri menijo (predvsem ekologi, tudi republikanci), da podatki še kako držijo, zato tudi ni odveč opozorilo celjskega društva po samozadostnem obnašanju občanov (pridelke naj raje uničijo, kot da bi delali samomora obroke); drugi menijo, da vendarle vse ni tako hudo. Na najslabšem so seveda občani, ki ne vedo, komu naj verjamejo in kako naj se obnašajo. Ob teh sporih, ki so zdaj nastali, pa se bojimo, da ne bodo verjeli niti kakemu novemu poročilu, pa čeprav bo imelo bolj uraden pečat!

(—fk)

Emona ekspres

Basen

Piše: VINKO VASLE

Zadnji čas je, da se spravimo na dopust — prvič bo poletja kmalu konec, drugič pa tudi drža, da oblast v času dopustov ne greši. Ker greši kar naprej. Čeprav smo zvesti opazovalci dogajanj v našem vladnem vrhu rahlo preklinjali, ker nas je predsednik Sinigoijski klical ob osmi uri zvečer na izredno sejo, pa smo si obetali vroč in ostro razpravo. In da bo celo morebiti kdo odstopil. Potem pa smo se kuhali v dvorani in debelo gledali, ker je vse tako mirno potekalo. Kaj pa zdaj, smo si rekli? Kako bomo pa napolnili strani naših škandaloznih časopisov?

Tako mrtvo-hladno je namreč izgledala tista seja naše republiške vlade, na kateri je bilo slišati, da imamo v republiki samo še sedem odstotkov deviških voda, da se pesticidi iz naših vodovodnih že nekaj let veselo sprehajajo in da konec koncev niti ne vemo, kaj teče iz naših pip. Ker nam prvič tega ne povedo po resnici in pravici, da ne bi prišlo do panike kot leta 41, ko smo vsi zavedni leteli v osvobodilno fronto in horuk na sovrage in ker drugič, še sami strokovnjaki ne vedo, kaj vse je v litru vode. Imamo namreč preostale instrumente, da bi lahko našli vso svinjarijo, kar je po svoje hvalevredno, tako vsaj ne vemo, kaj nam komunalna drago zaračunava in kaj bi nam še lahko! Zamislite si, da bi instrument v naši pitni vodi razkril živo srebro — resda je hudo strupeno, ampak je na svetovnem trgu to tudi zelo draga kovina. Nekaj podobnega je z nekaterimi redkimistrupi in pozabljenimi bacili ter bakterijami. Ker nam pa dan današnji naša oblast nič ne podari, se je bati, da bi ob večji strokovnosti in modernizaciji naših vodarjev za vsak kubik vode plačali tudi vse njene dodatne sestavine. Kajti pri nas pitne vode že dolgo ne moremo več definirati kot stvar, ki je po pravilu brez vonja, barve in okusa.

Ko sem nato dva dni kasneje skočil še v naš parlament, da bi videl spopad okrog nove ustave, mi je kar nekaj delegatov reklo, da bi glede na dnevni red (ki se je v glavnem ukvarjal s takšnimi in drugačnimi katastrofami) bilo neumestno govoriti o novi ustavi, ker ni jamstva, da jo bomo dočakali in uživali. Najprej moramo namreč rešiti zrak, potem vodo-in nato še zemljo. Brez tega nas še tako demokratična ustava ne more rešiti. Pa ni nič pomagalo in je bilo treba nekaj reči tudi o tem, kako lepo nam bo šlo, ko bomo imeli novo ustavo. Lahko se bomo na primer izključili iz države, če nam le-ta ne bo všeč in ne vem, kdaj nam bo manj všeč kot nam je danes, pa smo še vedno v njej. Potem bo

mo lahko neposredno volili kogar nas bo volja in so nekateri alternativci po skupščinskih hodnikih grozili, koga vse bodo na prihodnjih volitvah kandidirali. Da so se meni šli lasje pokonci, pa sem vsega hudega vajen. Naša naslednja ustava pridobitev bo večja pravna država. To pomeni, da vas bodo sicer še vedno lahko zaprli, ampak to bo hudo zamotan postopek in bo policija prej odnehal, kot pa da bi se toliko mučila.

Malo morgen, je reklo nekaj predstavnikov opozicije in se pri tem sklicevalo na dejstvo, da pač kakšne posebne tradicije in sreče s pravno državo pri nas pač nimamo. Navsezadnje bi lahko bila slovenska policija in sodnija bolj liberalna, ampak ne pozabiti, da smo z zadnjimi zveznimi ustavnimi spremembami nekaj malega pristojnosti prepustili Beogradu. Jaz se tu z opozicijo ne strinjam, ker je pa res razlika, ali nas zapirajo domačini ali tujci: če nas ti drugi, potem je naša oblast brezmadežna, tako kot v primeri Janše in ostalih, ki so te dni dobili (končno) pismene odločbe zveznega sodišča. V Janševi črni na belem piše, da je fasal arest zato, ker ni zaklepal predala svoje pisalne mize. Če bo zvezno sodišče ta kriterij uporabilo na večjem številu prebivalcev, potem bo treba zapreti eno tretjino Jugoslovancev. Če smo pravna država in če smo pred pravico enakopravni.

Samo še en mesec nas loči od začetka temeljitih sprememb v naši državi: nova slovenska ustava, izredni zvezni partijski kongres, napadi na Markoviča itn. Vse to bomo morali prenesti, ker nam kaj drugega tudi ne preostane. Pa še nihče nas ne vpraša, če smo za to. To me spominja na tisto basen, v kateri lisica sredi gozda sreča črnega vrana, ki leti po zraku zadenjsko. Začudi se in ga vpraša: »Kaj pa to pomeni, črni vran? Zakaj letaš zadenjsko?« Vran pa ji odgovori: »Veš, v našem gozdu smo morali opraviti velike spremembe, ker smo zašli v hudo krizo. In zdaj namesto z glavo naprej, letamo zadenjsko.« Lisica je seveda takoj popadla to velikanško spremembo in je še sama začela teči po novih smernicah — torej zadenjsko. Teče in teče, pa naleti na medveda, ki je situacijo grobo izbral in na hitro opravi »tisto stvar«. Presenečena, pa tudi besna lisica se hitro pobere in ko čez čas spet sreča črnega vrana, ga vpraša: »Kako to, da lahko ti mirno letaš zadenjsko, jaz sem pa takoj nastradala!« Vran se ji nasmehe in reče: »Se vedno, kadar je v našem gozdu prišlo do sprememb, je bilo nam zgoraj bolje kot vam spodaj. Sicer pa se boste že navadili — tako kot vedno.«

Pticam je dovoljeno leteti ob pogoju, da ne odprejo kljuna.
Psi so prepričani, da peljajo svoje gospodarje na vrvi.
Žarko Petan

Savinjsko-šaleška naveza

Banke brez cvenka

Navadili smo se že na napise ali besedna opozorila, da ni mleka, ni mesa, ni kruha. Tudi na mnogih bencinskih črpalkah smo se že navadili na Petrolove »oblečke« za črpalke z opravičili, da goriva ni. Celo na to smo se že kar privadili, da nam učitelj zagrozi, da zaradi neurejenih razmer ni pouka. Ampak to, tovariši, da prideš do banke, pa ti tam povedo, da nimajo denarja, to je pa res čisto naša najnovejša posebnost.

Seveda za to niso krive banke, kot za pomanjkanje kruha v glavnem niso krive prodajalne. Problem je, bi rekel, ljudski. Saj pravijo, da je za to kriva Narodna banka. Lahko bi rekli

kar država — to je banka, ki se še vedno ni poslovenila. Jugoslovansko narodno armijo smo že preimenovali v ljudsko, le ta banka pa še je kar naprej narodna in ne ljudska. Seveda, zdaj, ko nam ne da zasluženega denarja, je seveda še toliko manj ljudska.

Nekateri na jugu bojda pravijo, da nam je kar prav, da imamo težave z denarjem, zakaj pa imamo tako visoke plače. Drugi pa pravijo, da nam zanalašč pošiljajo »najnižje« bankovce — največ tiste (kot pravijo) »vase«. Ob tem pomanjkanju bankovcev seveda vsi tembolj pričakujemo novega, tistega za milijon dinarjev, ki naj bi se rodil za naš dan

mrtvih. Žalosten rojstni dan! Tako visoki bankovci naj bi vsaj malo zmanjšali porabo naftnih derivatov. Zdaj namreč banke, Esdekaji in drugi kupujejo vse večje avtomobile, menda že kar vlačilce, da lahko razvažajo te bankovce po svojih poslovalnicah. Si lahko mislite, koliko več goriva zdaj porabijo. Pa se potem ni čuditi, če si morajo umisljati nove in nove provizije.

Največji hec je, ko se tako vozilo — primerno veliko seveda — odpravi v kak kraj, kjer je veliko tujcev in tako tudi veliko trdnih deviz. Tja pelje natlačeno prikolico dinarjev, nazaj pa tako majhen kup deviz, da se v prikolici skoraj izgubi. Pa še to devize vredne več od tiste gomile dinarjev. Če se tovrnjak vrača počasi, potem se vrne, ko so že vsaj nekaj odstotkov vrednejše.

(frik)

Ob vem tem me tolaži zagotovitvi prvega zveznega izvršnika, ki zagotavlja, da so inflaciji rekli odločen stop. Tja do 800 procentov jo bodo še spustili, dalj pa ne. Bojim se le, da se bo kje našel kdo, ki bi iz tega še želel kaj iztržiti, pa bo Ante zamahnil z roko in rekel, no malo še, ampak potem pa stop. V naši pestri deželi pa je seveda takih namigov lahko veliko, pa potem podobno veliko političnih popuščan in kot bi mignil se lahko zgodi, da bi Ante čez čas rekel: »Ampak čez tisoč pa ne!«

Morda ne bi bilo slabo pomisliti na to, da bi začeli bankovce izdelovati iz papirja, ki bi ga izdelali iz lesa, ki bi ga uvozili iz zradavih dežel. Naš je namreč zaradi onesnaženosti premalo trden!

(frik)

Termoelektrarne Šoštanj

Uspešen remont
četrttega bloka

Delavci šoštanskih termoelektrarn so letošnjo pomlad opravili obsežen remont četrtega, 275 megavatnega bloka, ki več ali manj nemoteno pošilja v omrežje elektriko vse od leta 1972, tako velikih in temeljitih posegov pa so se lotili tretjič.

Remontna dela opravljajo v Šoštanju na vseh blokih vsaki dve leti, tako obsežen, generalni remont pa pride na vrsto vsakih šest let, zagotavlja pa optimalno vzdrževanje in zavarovanje naprav in s tem tudi večje število obratovalnih ur oziroma polno obratovalno pripravljenost.

Predsednik poslovodnega odbora Jaro Vrtačnik pravi, da so letošnji remont odlično opravili, kljub temu da je bil obsežnejši kot so pričakovali, so ga sklenili

točno ob dogovorjenem roku, v času od 17. marca do konca junija. To pa gotovo tudi zato, ker se na tako obsežna vzdrževalna dela pravočasno pripravijo, s pripravami pa začnejo takoj po opravljenem zadnjem remontu, torej dve leti prej. To je nujno, saj je treba zagotoviti marsikateri rezervni del iz uvoza, dobavni roki pa so dolgi tudi do dve leti, povprečno pa trajajo okoli 15 mesecev. Ravno zadnji generalni remont so morali še posebej

Podobna vzdrževalna dela so opravili tudi na aktivnem delu kotla, kjer so prav tako pridobili vse potrebne analize materiala, na osnovi tega pa bodo določili preostalo življenjsko dobo kotla in začrtali nadaljnja potrebna vzdrževalna dela, ki bodo omogočila, da bo ta blok obratoval še nadaljnjih sto tisoč ur.

Ze zdaj je jasno, da bodo potrebna na tem kotlu večja vzdrževalna dela leta 1991, Jaro Vrtačnik pa poudarja, da jih bodo združili s predelavo kuričnega sistema kotla, ki bo onemogočila izločanje dušikovih oksidov. Ta naloga je pravzaprav ekološkega

skrbno začrtati, saj je prešel 100 tisoč obratovalnih ur in so morali zato opraviti številne dodatne preglede in opravičiti nekatera revitalizacijska dela. Se posebej skrbno so pregledali turbino, ki je razdeljena v več kot 20 komponent, vsako je treba analizirati, opravičiti meritve in preiskave, ugotoviti v kakšni meri je material že iztrošen, ugotoviti koliko ur obratovanja je še mogoče, brez prevelikih tveganj, predvideti. Večino teh del so opravili kar v Šoštanju, nekaj delov turbin pa je bilo treba prepeljati v ZRN, v delavnice firme KVVU, ki je izdelala in montirala to turbino. Te komponente so tam dodelali, tako da so zdaj skoraj kot nove.

Remontna dela, trajala so tri mesece in pol, so vredna okoli 50 milijard dinarjev (novih seveda) izvajala pa jih je okoli 600 delavcev domačega tozda vzdrževanje, ki so se jim pridružili tudi razvojni delavci, ter delavci Termike, Hidromontaže, Metalne, ESO, Instituta za metalne konstrukcije, GRADISA, KIP, Pleskarja, Vatrostalne, Vegrada, Energoinvesta, Inštituta Milan Vidmar, Simensa iz Berlina in Partora iz Zagreba.

Mira Zakošek

naš čas

»NAŠ ČAS«, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Velenje, izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje, Cesta Františka Foita 10.

»NAŠ ČAS« je bil ustanovljen 1. maja 1965; od 1. januarja 1973 je izhajal kot štirinaštednevnik »Šaleški rudar«, kot tednik pa izhaja »NAŠ ČAS« od 1. marca 1973.

Uredništvo: Stane Vovk (direktor in glavni urednik), Boris Zakošek (odgovorni urednik), Milena Krstič-Planinc, Bogdan Mugerle, Janez Plesnik, Tatjana Podgoršek, Mira Zakošek (novinarji).

Izhaja ob četrkih.

Sedež uredništva in uprave: Titovo Velenje, Cesta Františka Foita 10, telefon (063) 853-451, 856-955, 855-450. Brzojavni naslov: Informativni center Velenje.

Cena posameznega izvoda je 5500 dinarjev. Mesečna naročnina 21.000 dinarjev, trimesečna naročnina za individualne naročnike 60.000 dinarjev, trimesečna naročnina za tujino 102.000 dinarjev.

Ziro račun pri SDK, podružnica Titovo Velenje, številka 52800-603-38482.

Grafična priprava, korektura, tisk in odprema: ČGP Velenje, tozdr Mariborski tisk Maribor.

Naročenih kopij in fotografij ne vračamo.

Za »NAŠ ČAS« se po mnenju sekretariata za informiranje izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, številka 421-1/72 od 8. februarja 1984 ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Komite za planiranje, gospodarstvo in varstvo okolja

O spremembah na stanovanjskem in komunalnem področju

Na komiteju za planiranje, gospodarstvo in varstvo okolja so namenili v zadnjem času največ pozornosti razmeram na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, kjer se obetajo korenite spremembe.

Te so po besedah Jožeta Mraza, predsednika omenjenega komiteja, že resnično nujne. Ker tako mislijo so v veliki meri sooblikovali gradivo, ki zajema to področje, v razpravo pa ga je posredoval

tovrstni republiški komite. Bistvo sprememb je uvedba v to področje več ekonomskih zakonitosti, realno vrednotenje storitev, stimuliranje varčevanja... Spremembe pa so predlagane tudi pri sami organiziranosti samoupravnih interesnih skupnosti s področja gospodarskih dejavnosti. Njihovo število naj bi se zmanjšalo, spremenila bi se pooblastila, nekateri pa predlagajo celo njihovo ukinitve.

»Osebnostno menim,« pravi Jože Mraz, »da vse kar smo na tem področju dosegli, ni slabo in je prav, da se o marsičem samoupravno dogovarjamo, na primer o sprejemanju planov. Ni pa prav, da o vsem samoupravno odločamo, tudi o zadevah, ki so čisto računskega značaja...«

Na komiteju se torej želijo aktivno vključiti v predlagane spremembe na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva. Predlaga-

li so oblikovanje posebne delovne komisije, ki bo republiško gradivo strokovno in celovito obdelala in oblikovala zaključke. Glede na to, da sodi občina Velenje po številu družbenih stanovanj v sam slovenski vrh (samo na četrtem mestu, imamo pa jih 7400), je resnično prav, da smo aktivni sooblikovalci predvidenih sprememb.

(mz)

Začasno ali občasno delo

Zadnje čase je vse več pogodb o delu za katerimi pa se skriva vse prej kot pa nujna potreba po opravi določenega dela ali naloge kar je seveda v nasprotju z zakonom in daje nekaterim dodatne pogoje za dohodek oziroma plačo, ki pa nima kaj dosti opraviti z načelom nagrajevanja po delu. Čeprav so tozadevna zakonita

določila ZZD in ZZR povsem jasna si nekateri pač razlagajo, da so zapisani zakoni zato, da se kršijo in nič kaj dosti ne razmišljajo o ovirah, ki so take narave, da pravzaprav ščitijo tistega, ki je brez dela in ki bi lahko vsaj nekaj malega zaslužil z začasnimi ali občasnim delom.

Zakon primeroma našteva za

katera dela je mogoče sklepati pismene pogodbe o delu, a naši strokovni delavci pač najdemo vrsto dodatnih možnosti za sklepanje takih pogodb, ko se SDK dovolji pač s tem, da je predložena pismena pogodba o delu in, da se plačilo opravi po taki pogodbi. Tudi pristojne inšpekcije dela kaj dosti ne kontrolirajo teh zadev in tako ostane le DPS da vsaj skuša opozarjati na te kršitve. Pri tem pa nekateri kar začu-

deno sprašujejo ali to res ni dovoljeno! Zakaj pa imajo drugje tako možnost, zakaj drugi lahko dodatno zaslužijo itd. Tu je pač na žalost tako, da še vedno velja, da če ni tožnika ni sodnika. In kdo je sploh danes dolžan nastopiti kot tožnik, ko pa težko določimo kdo je sploh za kaj odgovoren v tej naši pravni državi brez pravega prava in reda; sploh kadar gre za ljubi osebnih dohodek, ki je tako ali drugače vedno premajhen za zadovoljitev potreb, ki so včasih tudi zvezane z našo neskrupuloznostjo.

Na delo po pogodbi o delu lahko delavci sprejmejo le nezaposlene ali delno zaposlene ose-

bo. Druge osebe pa le če pristojna skupnost za zaposlovanje pisno sporoči, da nima takih delavcev, ki bi lahko opravili tako začasno ali občasno delo. Delavci so nadalje dolžni voditi evidenco o delavcih, ki delajo pri njihovi DO po pogodbi o delu. Ustrezni organi upravljanja pa morajo vsaj enkrat na leto analizirati dela, opravljena po pogodbah o delu in razloge za takšna dela. O tem je treba poročati skupnosti za zaposlovanje.

Ni odveč dodati, da vsak direktor oz. vsaka DO, ki ne ravna tako kot je zapisano stori prekršek. Zato bi bilo prav, da se pri

vseh DO o tem razmisli; pristojne inšpekcije in SDK pa morajo pogledati tudi take pogodbe, ki se predvsem sklepajo zato, da nekdo pač dodatno še kaj zasluži.

Žal tu v večini primerov ne gre za delavce, ki morda v resnici rabijo dodatna sredstva za preživetje, ampak predvsem za strokovnjake, ki jih menda DO drugače ne morejo »malo bolj nagrajevati«, da bi pač ostali in še naprej ustvarjali. Sicer pa v naši občini na tak način honorarno delajo tudi tisti, ki so celo v bolniški ali na porodniški! Najbrž je prav, da rečemo tudi v teh primerih »bobu bob!«.

Iz delegatskih klopi

Oglašamo se tudi po sejah junijskih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Tokrat zlasti z namenom, da se zahvalimo vsem delegacijam oz. delegatom, ki so se udeležili sej skupščin in tudi na ta način pripomogli, da so skupščine opravile svoje delo.

To je bilo vsekakor potrebno, saj smo letos šele junija (pri Občinski kulturni skupnosti Velenje pa v zboru izvajalcev šele julija) sprejemali programe in finančne načrte SIS družbenih dejavnosti za leto 1989.

V tem času pa se je v strokovnih službah in med delegati gospodarstva nabralo vrsto vprašanj in zahtev, na katere so delegati opozorili tudi na samih skupščinah.

Ta so bila predvsem naslednja:

STALIŠČE OZ. ZAHTEVA:
Delegati nekaterih okoliš soglašajo s potrditvijo prispevnih stopenj veljavnih s 1. 4. 1989 dalje, postopki odločanja pa naj ostanejo takšni kot so jih predlagali že na prejšnjih sejah.

ODGOVOR:
Menimo, da so postopki spreminjanja prispevnih stopenj že doslej potekali v tesni povezavi z organi na nivoju občine, v katerih sodelujejo tudi predstavniki gospodarstva.

Postopki odločanja v zvezi s spremembami prispevnih stopenj v okviru družbenih dejavnosti se pričnejo pri Komiteju za družbene dejavnosti občine Velenje. Komite nato predlaga Izvršnemu svetu in SIS-om prispevne stopnje usklajene z občinsko politiko razvoja in plani SIS. Poleg tega so delegati na skupščinah SIS družbenih dejavnosti marca 1988 sprejeli spremembe statutih, po katerih so pooblastili odbore za plan in razvoj skupščin SIS, da med sejami skupščin SIS usklajujejo in določajo višino prispevnih stopenj.

Dogovori med izvajalci in uporabniki se tako izvajajo pred sejami skupščin SIS družbenih dejavnosti, v okviru odborov SIS, zlasti pa v okviru IS, ki na sestankih predsednika Izvršnega sveta s poslovojnimi delavci OZD občine Velenje le-te informira tudi o financiranju družbenih dejavnosti in v zvezi s tem tudi o spremembah prispevnih stopenj. Dosedanja praksa kaže, da poslovojni delavci o tem slabo informirajo delavce v svojem delovnem okolju, pa tudi poslovodstvo ob opredeljevanju poslovne politike OZD. Zaradi tega bo vsekakor treba najti nove poti za predhodno usklajevanje potreb po spreminjanju prispevnih stopenj.

STALIŠČE OZ. ZAHTEVA:
Nujno potrebno je pripraviti pregled gibanja OD v družbenih dejavnostih v letu 1989 po mesecih, tako glede mase za ta namen, kot tudi po delavcu pri posameznih izvajalcih programov SIS družbenih dejavnosti.

ODGOVOR:
Za podatke o gibanju OD smo zaprosili občinsko plansko službo, ki po enotni metodi zbira in analizira gibanje osebnih dohodkov v občini Velenje.

Občinska planska služba trenutno razpolaga s statističnimi podatki na osnovi obrazca RAD I za obdobje JANUAR—APRIL 1989. Mesečni pregled gibanja osebnih dohodkov v OZD družbenih dejavnosti ni realen, ker se le-te časovno različno usklajujejo glede na rast osebnih dohodkov v gospodarstvu.

Skupna masa za izplačane (neto) osebne dohodke v delovnih organizacijah, ki opravljajo družbene dejavnosti za obdobje januar—april 1989 znaša 16.486.154 tisoč din.

Poprečni mesečni izplačani osebni dohodki na delavca v obdobju januar—april 1989 pa so po posameznih izvajalcih delovnih organizacijah naslednji: (v 000 din)

1. VIZ	2.391
2. OŠ XIV. divizije	2.920
3. Glasbena šola	2.447
4. Center srednjih šol	2.548
5. Delavska univerza	2.417
6. Kulturni center	2.417
7. Kino	1.238
8. ZTKO občine Velenje	2.304
9. ZC Velenje — DSSS	2.340
10. ZC Velenje TOZD Splošno zdravstvo	2.340
11. Bolnišnica Topolšica	1.342
12. Zobozdravstvo	2.345
13. Lekarna	2.365
14. Naravno zdravilišče Topolšica	1.832
15. VVZ Velenje	1.902
16. VVZ Šoštanj	1.902
17. Dom za varstvo odraslih	1.467
18. Center za socialno delo	2.858
19. Poprečno za navedene družbene dejav.	2.166

V istem obdobju je bil poprečni neto osebni dohodek v gospodarstvu 2.323 tisoč din, v negospodarstvu pa 2.265 tisoč din.

OPOMBA:
Višina poprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na delavca je po delovnih organizacijah družbenih dejavnosti različna, odvisna je od izobrazbene strukture delavcev. Če pa poprečni osebni dohodek gospodarstva primerjamo s poprečnimi OD družbenih skupnosti, je le-te večji. Realno pa bi moral biti zaradi nižje izobrazbene strukture v gospodarstvu, poprečni OD nižji. V družbenih dejavnostih je v glavnem kader z visoko ali višjo stopnjo izobrazbe.

STALIŠČE OZ. ZAHTEVA:
Gradivo ne ponuja vzrokov in ustreznih utemeljitev, za povečanje prispevnih stopenj v zdravstvenem varstvu. Zato nekatere delegacije niso za povečanje prispevnih stopenj s 1. 8. 1989 v Občinski zdravstveni skupnosti (v nadaljevanju OZS).

ODGOVOR:
Možnosti financiranja družbenih dejavnosti so v vseh družbenih dejavnostih omejene, kar povsod predstavlja velik problem. Tudi zdravstvo je v takšnem položaju.

Delegati obeh zborov so na seji skupščine OZS Velenje, dne 21. 12. 1988, soglasno sprejeli sklep o začasnem financiranju do sprejetja programa in finančnega načrta za leto 1989, po katerem je bila prispevna stopnja od 1. 1. 1989 dalje 9,45 iz BOD in 0,51 iz dohodka. Ta najnižja prispevna stopnja iz leta 1988 je bila prenešana v leto 1989 in je veljala prve tri mesece v tem letu. Na razkorak med potrebami in možnostmi v prvih mesecih leta 1989 je vplivala tudi interventna zakonodaja, ki je dovoljevala nižjo rast sredstev skupne porabe od rasti

stroškov (skupna poraba se je usklajevala obdobje na enako obdobje preteklega leta).

Na zakonsko dovoljeno porabo sredstev je bila naravnana tudi prispevna stopnja s 1. 4. 1989, ki je bila povečana za 0,01 iz BOD in za 0,43 iz dohodka in je znašala 9,46 iz BOD in 0,84 iz dohodka.

S tako prispevno stopnjo je OZS Velenje pokrivala izvajalcem programe svobodne menjave dela v I. tromesečju le poprečno 85,3%, v I. polletju pa naj bi jih pokrila v višini 95,5%. Če upoštevamo, da se v OZS Velenje zbira preko 50% vseh sredstev skupne porabe, predstavlja 4,5% velik izpad sredstev. Še bolj zaskrbljujoče pa je, da ne bo zbranih niti zakonsko dovoljenih sredstev, kaj šele toliko sredstev, da bi se programi izvajalcem pokrili 100%.

Tudi faktur, ki jih na OZS Velenje pošiljajo izvajalci iz drugih občin, ne moremo poravnati v rokih, zato jih bo veliko ostalo neplačanih v I. polletju.

Učinki participacije, ki je bila povišana s 1. 5. 1989 in drugi ukrepi veljavni od 1. 5. 1989, bodo znani deloma v periodičnemu obračunu, večinoma pa šele v II. polovici leta.

Čeprav je prenehala veljati interventna zakonodaja s 30. 6. 1989 bo skupna poraba tudi v II. polletju omejena oz. določena v višini 10,1 družbenega proizvoda v letu 1989. Le-ta še ni znan, ker uporabniki družbenih sredstev niso izdelali periodičnega obračuna za obdobje I.—III. 1989, znan pa bo do jeseni. Prispevne stopnje od 1. 8. 1989 dalje so zato določene na osnovi lanskoletnih poprečnih prispevnih stopenj, ta je bila za OZS Velenje 10,24% iz BOD. S 1. 8. 1989, bomo prispevno stopnjo povišali za 0,70 in bo znašala 10,16% iz BOD, kar je še vedno za 0,08 manj od lanskoletne poprečne prispevne stopnje.

Zaradi velikih primanjkljajev, ki jih ob polletju beležijo vse OZS v Sloveniji, je Skupščina SRS zadolžila izvršne svete občin, da zagotovijo manjkajoča sredstva za zdravstvo. V občini Velenje ocenjujemo, da tudi s povečano prispevno stopnjo s 1. 8. 1989, ne bodo zbrana nujna sredstva in jo bo potrebno znova korigirati.

STALIŠČE OZ. ZAHTEVA:
Delegati nekaterih okoliš se zavedajo, da so za izvajanje dogovorjenih programov družbenih dejavnosti potrebna sredstva, vendar pa menijo, top, da z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu ob enakih prispevnih stopnjah priteka avtomatsko več sredstev tudi v samoupravne interesne skupnosti.

Na osnovi podatkov strokovnih služb v nekaterih delovnih organizacijah ugotavljajo, da jim obveznosti do SIS družbenih dejavnosti naraščajo v skladu z rastjo osebnih dohodkov in zato ocenjujejo, da to ne more biti razlog za premalo zbrana sredstva v okviru teh dejavnosti.

Morda pa je razlog v tem, da druge organizacije zruženega dela v občini Velenje ne odvajajo sredstev v zadostnem obsegu?

Zato zahtevamo, da se preveri plačevanje prispevkov iz BOD in dohodka OZD ter dotok teh sredstev na žiro račune posameznih SIS glede na število zaposlenih v posameznih OZD in da se ugotovi, v kolikšni meri se povečuje obseg sredstev za posamezne dejavnosti. Prispevne stopnje naj bi dvignili šele po analizi o dotoku prispevkov.

ODGOVOR:
S problematiko financiranja družbenih dejavnosti in razlogi za spreminjanje prispevnih stopenj smo delegate skupščin SIS seznanjali že ob samih sejah skupščin. Ugotavljamo pa, da obstajajo različne interpretacije glede prispevkov predvsem v naslednjem:

— obseg programov družbenih dejavnosti naj bi bil tudi v letu 1989 približno enak lanskoletnemu, poleg tega pa naj bi pokrivali še primanjkljaj prihodkov SIS iz preteklega leta;

— za realizacijo tega bi bile potrebne vsaj poprečne prispevne stopnje lanskega leta, ki pa so bile že v letu 1988 ob upoštevanju primanjkljaja in ob tem, da družbene dejavnosti v letu 1988 niso uskladle rasti OD z rastjo v gospodarstvu — razlika 7,1% preizkusi;

— v leto 1989 smo štartali z najnižjimi prispevnimi stopnjami iz leta 1988 (torej daleč pod poprečnimi), ki že v začetku leta niso zadošvale za pokritje programov;

— šele s prispevnimi stopnjami, ki bodo veljale od 1. 8. 1989, bomo dosegli poprečne prispevne stopnje leta 1988.

Iz tega vidimo, da prispevnih stopenj ne povišujemo glede na inflacijo, le-to »lovimo« v enaki višini kot rastejo OD gospodarstva občine Velenje.

Soglašamo, da bi ob enaki poprečni prispevni stopnji kot v letu 1988 zbrali realno enaka sredstva, ki bi omogočala družbenim dejavnostim valorizacijo osebnih dohodkov in materialnih stroškov skladno z rastjo v gospodarstvu. Seveda pa je zato potrebno dvigniti prispevne stopnje vsaj do lanskoletnih poprečnih, oz. realno enakih sredstev za izvajanje programov v družbenih dejavnostih pa se nam programi v občini žal tudi letos povečujejo glede na rast in strukturo populacije.

Na drugi del vprašanja vam posredujemo odgovor Službe družbenega knjigovodstva v SRS — podružnica Titovo Velenje:

»Na zahtevo Skupnih strokovnih služb SIS družbenih dejavnosti je bila v juniju 1989 izdelana informacija o rasti bruto vplačil prihodkov SIS in čistih osebnih dohodkov v letu 1989, iz katere izhaja gibanje vplačil prihodkov SIS — razporejenih v občino in rast čistih OD.

Razlike, ki so razvidne iz gibanja obeh kategorij, ne izvirajo iz nepravčasnega ali nedoslednega plačevanja obveznosti, ampak jih je treba iskati drugje.

Ugotavljamo, da vsi uporabniki plačujejo prispevke v skladu z zakonskimi predpisi. Tudi prekomernih blokad žiro računov v omejenem obdobju nismo ugotovili.

STALIŠČE OZ. ZAHTEVA:
Nekateri delegati zahtevajo, da se do naslednje seje skupščine predloži:

a) program racionalne organiziranosti vseh SIS in zmanjšanja števila delavcev v strokovnih službah SIS;

b) da se izdelajo ukrepi za racionalno porabo finančnih sredstev v smislu zmanjšanja števila žiro računov SIS in s tem bančnih in drugih stroškov plačilnega prometa in zlasti neobrestovanega ležanja denarja na SDK;

c) da se končno uredi vprašanje odvajanja prispevkov v druge občine z začasnimi bivališčem v občini Velenje;

d) da se skupščini SIS predloži natančen program investicij v družbene dejavnosti za leto 1989 in izračun udeležbe investicij v prispevni stopnji.

ODGOVOR:
Zahteve pod točko 5 so povezane z vprašanjem sistemskih sprememb na področju samoupravnega interesnega organiziranja. V juliju 1989 pričakujemo predlog Ustavnih amandmajev, ki bodo nakazali sistemske rešitve, gotovo v smeri racionalizacije na tem področju.

Tudi v občini Velenje je že pripravljen predlog postopnega prilaganja novim razmeram. O predlogu bomo verjetno razpravljali tudi na skupščinah SIS, ko bo konkretiziran in usklajen z novo zakonodajo.

Zmanjšanje števila zaposlenih v Skupni strokovni službi poteka že od leta 1986, nadaljnja reorganizacija pa bo odvisna od sprememb v organiziranosti SIS.

Obračunavanje prispevkov je urejeno z Zakonom o uporabi predpisov in o reševanju kolizij (Uradni list, št. 47/83) ter z Zakonom o obračunavanju prispevkov (Uradni list SRS, št. 47/87).

Po teh predpisih se plačujejo prispevki za: osnovno izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, otroško varstvo (VVZ), socialno skrbstvo v SIS, ki je na območju DPS, kjer ima delavec stalno prebivališče (domicil), če delavec nima stalnega prebivališča na območju iste DPS, kot ga imajo njegovi družinski člani pa tam, kjer imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani.

Za vse ostale SIS oz. dejavnosti se združujejo sredstva po sedežu OZD, to je v tisti DPS, v kateri je sedež OZD oz. poslovne enote.

Investicije v družbenih dejavnostih za leto 1989: Občinska zdravstvena skupnost — prizidek k zdravstvenemu domu ZC Velenje ter oprema za lekarno in dializo v bolnici Slovenj Gradec. Udeležba investicije v prispevni stopnji je 2,2%.

Občinska izobraževalna skupnost — dokončanje osnovne šole Šalek in izgradnja telovadnice. Udeležba investicije v prispevni stopnji je 4,6%.

V zvezi z odgovori na posamezna vprašanja, stališča oz. zahteve delegacij, želimo poudariti, da so le-ti odraz videnja problematike v določenem trenutku, ker pa se le-ta spreminja (lahko bi rekli) iz dneva v dan, ostajajo STALIŠČA OZ. ZAHTEVE DELEGACIJ naša zaveza in zaveza organov SIS, da pri izvajanju sprejetih programov in finančnih načrtov SIS, posebej pozorno spremljajo in analizirajo stanje na teh področjih in da po potrebi ustrezno ukrepajo.

Vpliv uporabnikov na področju družbenih dejavnosti po predlogu »ustavnih amandmajev« (Poročevalec skupščine SRS, št. 17/89).

Delegacije in delegate za SIS družbenih dejavnosti gotovo zanima, kakšna bo organiziranost SIS oz. vpliv uporabnikov na področje družbenih dejavnosti po ustavnih amandmajih.

Predlog vsebuje naslednje rešitve:
— svobodna menjava dela bo potekala prostovoljno in neposredno, preko OZD ali preko SIS oz. drugih oblik samoupravnega organiziranja;

— o ustanavljanju SIS se bomo odločali delovni ljudje in občani prostovoljno in enakopravno;

— o načinu zagotavljanja in upravljanja sredstev za skupne družbene potrebe, opredeljene v zakonu z družbenim planom bodo odločale družbenopolitične skupnosti;

— z zakonom oz. odlokom DPS bo določen tudi način organiziranja, vpliva in nadzora uporabnikov oz. izvajalcev pri določanju in izvajanju skupnih družbenih potreb, opredeljenih v zakonu in družbenem planu;

— družbenopolitične skupnosti bodo lahko ustanovljale sklade za financiranje določenih razvojnih in drugih skupnih družbenih potreb in z odlokom, ki bo temeljil na zakonu določale tudi način upravljanja in poslovanja sklada. Delo in poslovanje takega sklada bo nadzorovala skupščina družbenopolitične skupnosti.

Naštete rešitve moramo obravnavati zlasti z dveh vidikov: prvi se nanaša na novo porazdelitev pristojnosti med republiko in občinami oz. mestnimi skupnostmi (le-ta bo konkretno opredeljena šele z zakoni, ki se bodo usklajevali z ustavnimi amandmaji); drugi vidik pa bo razmerje med:

obsegom in vsebino družbenih dejavnosti oz. zadev skupnega družbenega pomena, ki bo opredeljen z Zakonom in bodo zanj predvidile način zagotavljanja in upravljanja sredstev ter način organiziranja in družbenega vpliva družbenopolitične skupnosti ter med ostalimi vsebinami na posameznih področjih družbenih dejavnosti, o katerih se bomo delovni ljudje in občani odločali prostovoljno in enakopravno in temu ustrezno tudi organizirali.

Predlog ustavnih amandmajev naj bi bil sprejet v skupščini SRS v jesenskih mesecih.

Želimo vam prijetne počitnice!
**SKUPNA STROKOVNA SLUŽBA SIS
DRUŽBENIH DEJAVNOSTI OBČINE
VELENJE**

Kaj turista spominja na obisk Šaleške doline?

Najbolje, če se slika tu!

Spomin na lesene čaple, ki so jih včasih, morda jih še sedaj, ponujali turistom ob jadranski obali — nad njimi so bili gotovo še najbolj navdušeni tujci — so nas privedli do razmišljanja, kaj pa lahko turist, ki zaide v našo dolino, odnese s seboj? Kaj, kar ga bo spominjalo, da jo je nekoč obiskal, kaj kar ga bo povezovalo s spomini, oziroma kaj, kar bo lahko brez sramu postavil kamorkoli v svojem stanovanju? Idrijske čipke, lesene kozolce, gorensko nošo, kakšen izdelek kovačev iz Kroppe... Morda, samo ti spominki so povezani z drugimi ljudmi in z drugimi običaji. Pa je med njimi kaj, kar je naše, kar je naša posebnost, naša znamenitost, naša značilnost?

Kaj ponudite turistu, ki pri vas povpraša po spominku iz Šaleške doline? Približno takšno je bilo vprašanje s katerim smo šli v akcijo. Med trgovce seveda. Najprej v Eria Standard. Da povpraševanje po tovrstnih izdelkih, je, je potrdila Irena Avberšek. Samo izbor je bolj boren. Pravzaprav zelo raznolik, če seštejemo celotno ponudbo, vendar je v njej izredno malo tistega, našega, velenjskega, Šaleškega. Nekaj izdelkov iz premoga in kozolec z napisom Titovo Velenje. To bo tudi vse, pa morda še rudarske svetilke. Klasika. Če bi jim kdo prinesel kaj primerne, bi vzeli v prodajo? »O tem bi odločili na upravi,« je bil odgovor.

Jasno, da človek pričakuje, kako bo najprimernejše in najlepše spominke lahko kupil v velenjski Zlatci. Če je domačin, in če prodajalno pozna. Turisti pa navadno niso domačini v svojem mestu. In res je lično urejena že izložba, ki se kiti s spominki iz doline — Zbornik Šaleške doline, pa knjiga Velenjski grad in njegove zbirke, Napotnikova monografija in seveda nepogrešljivi

oziroma edini spominki iz lignita, rudarske svetilke... Zofka Suligoy nam je povedala, da takšne prave raznovrstne, ponudbe, ki bi si jo želeli tudi trgovci, ne samo turisti, ni. Da so pred časom sicer ponujali tudi majolke z

navdušenja, zanimanja med tistimi, ki bi za kak dober spominek morali poskrbeti, ni. Pričakovati bi bilo, da to sodi k turistični ponudbi, pa temu ni tako. Morda odgovorni razmišljajo, da se za tistih nekaj turistov, ki zaidejo sem, pač ne splača. Pa pravijo trgovci, da bi se, saj če drugega ne, turisti skozi naše mesto vsaj potujejo in se za kratek čas, če ne za dlje, tu tudi ustaviijo.

Mladinska knjiga. Nič novega. Nama. Ponudba podobna ostali ponudbi. Bi pa, pravijo v Nami vzeli v prodajo izdelek zasebnika ali kogar koli, ki bi bil pripravljen pokriti vrzeli v tovrstni ponudbi. Izdelek pa bi seveda moral biti kakovosten. Tako meni Miha Bračko.

Turist, ki zaide k nam lahko za spomin naredi kakšen posnetek ob kakšni velenjski znamenitosti. To ga bo še najbolj spominjalo,

Akcija se je končala na pol poti

Tudi s spominki je v občini Velenje približno tako kot s turizmom, kjer zastavljamo različne akcije, ki pa jih sklenemo po prvih spodbudnih rezultatih.

Svet za kulturo pri predsedstvu OK SZDL, Turistična zveza in Zveza kulturnih organizacij so na primer razpisali na začetku leta 1983 natečaj za najbolj izvirne velenjske spominke. Odziv sicer ni bil ne vem kakšen, a še kar zadovoljiv. 21 različnih več ali manj domiselnih in izvirnih izdelkov se je znašlo na mizi žirije, ki je menila, da nobeden ni tako dober, da bi si zaslužil prvo nagrado. Najbolje pa so ocenili lesenega rudarja, izdelek privatnika Dolejšija. Dobre ocene pa so dobili tudi spominki Centra srednjih šol in še nekateri drugi.

Pri teh ocenah pa morda še ob priporočilu, da se z izdelovalci spominkov poveže turistična zveza, pa je več ali manj tudi ostalo. Dokaz: izbira na velenjskih policah trgovin.

nično, po okusu mnogih, zelo lep in primeren spominek iz doline. Spominke, ki jih prodajajo dobijo od zasebnika, dobro pa na tem področju sodelujejo tudi s Centrom srednjih šol, vendar tudi po mnenju trgovcev, pravega

da je bil nekoč tu ali pa se odloči za kakšen izdelek iz lignita. Druge možnosti, pa nima. Pardon, dobi lahko tudi lesen kozolec. To pa bo res že skorajda vse. In žalostno je tudi, mar ne?

(mkp, mz)

Flosarski bal na Ljubnem ob Savinji

Na pragu četrtega desetletja

Flosarskega bala na Ljubnem ob Savinji nedvomno ni treba posebej predstavljati. Dokaz za to je že letošnja 29. ponovitev, kar med drugim pomeni, da je to ena najstarejših narodopisnih prireditev daleč naokrog. Precej let je tega, ko so po krajšem vsebinskem »zatišju« postavili stvari na nove temelje in uspeli. Uspeli tudi zato, ker iščejo in obujajo tudi ostale običaje, navade in opravila, ki neposredno niso povezana s flosarijo, so pa prednikom zagotavljala kolikor toliko dostojno življenje. Dela v gozdu, na žagah in na flosih je bilo za vse premalo, zato so iskali možnost preživetja tudi drugje.

Med drugim so kuhali oglje in žgali apno, oboje pa tudi s pomočjo flosarjev prodajali na Hrvaško in še dalje. Zato bodo letošnje prireditve ob flosarskem balu dopolnili z žganjem apna. Dobe sedno in zelo nazorno v edini še uporabni apnenici, pri Jožetu Ateškju nekaj kilometrov nad Ljubnim. Jože je apnenico prigljal že včeraj, v sredo, vsakemu obiskovalcu pa bo v dneh do nedelje rade volje razložil postopek. Na Ljubnem bodo torej priložnost leto slavili 30-letnico. Za jubilej imajo že danes kopico no-

vih pobud in načrtov, narodopisnih in tudi ostalih.

Vrnimo se k letošnji prireditvi. Že danes, v četrtek, bo na vrsti vsakoletno tekmovanje paraplegikov v namiznem tenisu, s katerim bodo letos obeležili tudi 20-letnico društva paraplegikov. V petek proti večeru bodo najprej v osnovni šoli odprli razstavo likovnih del Gorana Horvata, zatem bo v središču Ljubnega večer z domačimi godci in pevci, s ponudbo domačih jedi, pijač in izdelkov domače obrti, kasneje pa bo za dobro vzdušje poskrbel

Karli Gradišnik s citrami. Sobotni večer med savinjskimi flosarji na prostoru ob Savinji bodo popestrili Agropopovci, višek prireditve pa bo v nedeljo.

V poznih jutranjih urah bodo za budnico poskrbeli ljudski godci, najbolj zanimivo pa se bo pričelo ob 14.30. Seveda najprej s tradicionalno povorko, nato pa z udiranjem flosa in krstom. Po vedati velja, da so lani ob flosarskem balu uvedli tudi priznanja za najlepše urejene hiše in okolico, »podelili« pa so tudi nekaj »črnih pik«. Eno odpravlja v teh dneh, sicer so zelo zadovoljni s prizadevanji večine krajanov za kar najlepši videz kraja, samo turistično društvo pa je obnovilo sedem klopi in postavilo sedem novih na primernih mestih, poskrbelo pa tudi za pregledno in panoramsko tablo Ljubnega in okolice.

J. Plesnik

Gobarji, izkažite se

Redka velikanka pod Goltmi

Gobarji imajo v tem času polne roke dela, upamo, da tudi polne posode. Mnogi iščejo gobe

na srečo, prav sreča pa se včasih nasmehne tudi ta pravim gobarjem, ki se sicer poredko vračajo

praznih rok s svojih poti. Nekako tako bi lahko rekli za Jaka Krefta z Rečice ob Savinji, lovca in seveda gobarja, pa za »spremljevalca« Ivana Veneka. Na pobojca moziških planin sta se namenila po jurčke, lisičke in druge dobrote. Jurčkov je bilo bolj malo, nekaj več lisičk, še več pa naključne sreče.

Jaka je na Golički loki pod Goltmi nenadoma zagledal gobo velikanko in še pravo redkost povrh, saj je za njeno ime zvedel šele, ko je pogledal v knjigo. Redkost je poleg imena seveda predvsem njena velikost. Tehtala je 1,71 kilograma, premer njene klobuka pa celih 42 centimetrov. Gre za razmeroma redko gobo v Sloveniji Polyporus squamosus, za luskastega luknjičarja, ki raste zgodaj pomladi in poleti, več let na istem mestu in je zelo mlad tudi užiten.

Gobarji — to je lahko tudi izziv za vas. Boste našli večjo gobo, zlasti kar se premera klobuka tiče?

J. P.

Jaka Kreft s »trofej«, kakršne se ne nadeja več

Razpad mestotvorne arhitekture v dolini (9)

Jedro mesta

Z urbanističnim načrtom iz leta 1957 je bilo za mestno središče določeno področje med Šaleško cesto in reko Pako. Jedro mestnega središča predstavlja široka, tlakovana ploščad — Titov trg. Trg ni določen kot zaprt prostor, je samo nakazan z nesimetrično razporejenimi arhitekturnimi masami javnih zgradb.

Treba je opozoriti, da je napačno mišljenje o trgu, kot o srcu, duši mesta. Titov trg ni bil nikoli zasnovan kot intimni z javnimi funkcijami zgoščen

njajo betonskih arkad. Na južni strani, nasproti Kulturnega doma omejuje in hkrati simbolno kontrolira trg zgradba Skupščine občine. Lep primer kako lahko prostorski odnosi posameznih arhitektur omogočijo simbolno oblast nad množico, nad mestnim spektaklom.

V objekt je lepo nakazan vhod v nizkem paviljonu, ki povezuje skupščinski dvorano z višjim pisarniškim delom. S strogim, discipliniranim ritmom okenskih odprtih členjenj pročelje, daje vedeti svoj povsem drugačen pomen.

prostor, ki naj bi vabil ljudi na popoldanske sprehode. Danes že malo pozabljena, nekoč odlična razumljena njegova namembnost — namembnost mestnega spektakla (političnega, kulturnega, manifestacijskega). Kot amfiteater Rimljanom, tako je Titov trg omogočal kolektivno zasnovano, samopotrjevanje v novo nastalem družbenem redu.

Trg je tlakovan konično (v kasnejšem obdobju mu je s postavitvijo spomenika odbita zahodna stranica) in usmerjen v Dom Kulture. Objekt že na zunanaj jasno kaže svojo posebno vlogo, vlogo mestnega odra. Oblikovan kot umetnina in v vseh detaljih izražen njegov pomen. Ne samo glavna odra fasada, temveč tudi vse ostale sodelujejo v scenski učinkovitosti objekta v prostoru. Isti arhitekt je tudi avtor Delavskega kluba in Delavske univerze. Precej skromnejša fasada, stavba pa »je« že nudila intimnejše doživljanje obiskovalcu. Verjetno se starejši meščani še spomi-

Stavba (botra mesta Velenje) uprave RLV ob severni strani Titovega trga stoji na enakomernem rastru stebrov, ki jasno nosijo težo nadstropij obdanih s steklenim plaščem. Močne horizontale nadstropij umirijo navpično stebrov v pritličju. Le ti omogočajo zelenici, da se nemoteno izpelje izpod stavbe. Arhitekturna zasnovna in zunanost zgradbe je jasna, skrajno racionalna, brez

kakršnihkoli nepotrebnih dodatkov.

Vse opisane stavbe so oblikovane z istim izraznim abecednikom (moderna). Pa vendar je vsak objekt glede na svojo vsebino izpisan drugače.

Urbanistična zasnovna širšega mestnega središča je razdeljena na štiri po vsebini različne dele. Upravno kulturni, trgovski, zdravstveni in šolski del. Zasnovna je enostavna in izhaja iz funkcionalizma.

Ta površni opis dela mesta daje slutiti, da je začetni projektantom bil jasen pomen raznovrstnosti mestnih objektov, njihovih vsebin, ustvarjenim v istem oblikovnem ključu ter poimenovanim »sozvočje mesta«.

Čeprav so načrtovalci namerno izpustili danes tako željeni zaprti, promenadni trg (ki pa so si ga meščani danes že sami določili), pa so nakazali vse mestu potrebne strukture: park, rekreacija, bivanje, kulture, oblast. Tudi danes tako osvojevanje Titov trg zaradi svoje odprtosti in velikosti je lahko pomemben delec mesta (v že prej omenjeni vlogi). Malo je mest, ki imajo možnost spektakla v svojem jedru.

Edi Vučina
Nande Korpnik

Prestari za učenje

Najbrž je prenekaterega učenca demokracije v Gaberkah zalila rdečica ob naukih, ki jih je poleg slabe ocene dal vaščanom predsednik OK SZDL. Upravičeno! Marsikatera beseda je hudičjevo resnična in strinjam se z njim: demokracija ni luščjenje fižola in mlatenje prazne slame. Prav gotovo pa se bo on strinjal z mano, če rečem, da se demokracija prične z normalnimi (neposrednimi) volitvami in javnostjo dela.

O volitvah bom rekel samo to, da bo kmalu priložnost, in bomo videli kakšne bodo spremembe in ali bomo res še za en korak stran od sedanjega potrjevanja določenih oseb.

O javnosti dela pa ni bralcem, ki se zadnji čas malo bolj zanimajo za Gaberke rad povedal anekdoto. Pred leti, ko še ni bilo slovenske pomladi, sem, čeprav že malo prestar, intenzivno sodeloval z mladinsko organizacijo v vasi. Bili smo kar uspešni. Predvsem na področju kulture, seveda. Osnovala se je solidna skupina mladih zagnancev, ki so z vsem žarom igrali, recitali, peli in kar je še takšnih kulturnih stvari. Vseh seveda nismo mogli postaviti na oder, zato smo skušali razširiti svoje delo. Hoteli smo oživiti zamrli vaški informator, ki se je nekaj imenoval Ga-

brov list. Našlo se je dekle, ki se je vrglo na delo in res s pomočjo drugih mladincev zbralo prispevke, vse uredilo, natipkalo matrice in... ja in potem je bilo treba navezati stike s krajevnimi

Odmevi

funkcionarji, ki so znali delati s ciklostilom. Vse je steklo brez vsakršnih zapletajev. Liste smo razmnožili, speli v droben informator in jih zložili na kup, da bi jih priložili k blagajni v vaški samopostrežni ljudem v branje in oceno. Takrat pa se je zapletlo. Vsebinska ni nikogar motila. Za enega od vaških politikov je bil sporen spisek ljudi, ki so informativni list izdelali. Ni mu bilo všeč, da je dekle, ki se je že pripravljalo na študij na FSPN, čisto profesionalno izpolnila zadnjo stran z imeni, ki so informativni časopis naredili. Seveda med imeni ni bilo nobenega predsednika, tajnika, blagajnika, referenta... Vsebinska je v redu, je dejal, le zadnja stran mora stran. In res. Nič lažjega. Zadnje liste smo potrgali stran, da je vsebinska prišla do ljudi, toda dekleta, ki je delo opravilo, nisem mogel več pregovoriti, da bi se tiskali Gabrov list. Mimogrede, dekle je že

doštudiralo in najbrž se bo zaposlilo kje pri kakšnem glasilu ali časopisu, v katerem se bo lahko podpisalo pod svoje delo.

Te zgodbe nisem povedal zato, da bi dokazoval, kako se je takrat v Gaberkah vse prelomilo. Še zdaleč se ni. Rad bi samo opozoril na odpor ki ga marsikdo doživi, ko skuša kaj narediti drugače, kot tisti, ki vodijo krajevno samoupravo ali če ima ambicije, da se vrine mednje. In ni samo v Gaberkah tako.

Učna ura tovariša predsednika, ki jo je namenil Gaberčanom obravnava stvari s plati, ki jo povsem razumem. Na tem mestu pa bi rad še enkrat ponovil misel, ki sem jo povedal že na zadnjem zboru krajanov in tudi zapisal v članku Vse po zakonu v Našem času. Nihče nima pravice zahtevati od vaščanov, da na zboru krajanov okvalificirajo in obsodijo enega od svojih sosedov zaradi pisanja v časopis. Morda se motim, toda menim, da to hudičjevo smrdi po stalinističnih metodah javnega pljuvanja po drugih in po sebi. Če je bilo pisanje tega sosedja sporno, ali celo žaljivo, je potrebno to razčistiti na drugačen način, ne pa da se skliče zbor krajanov z namenom, da se krajan izrečejo o nekem članku, ki je izšel v nekem časopisu. Menim, da so Gaberčani s tem, ko so izrekli zaupnico vodstvu, ki se je čutilo prizadeto zaradi pisanja, odgovorili tudi na pisanje samo, kar pa je obrobnega pomena. Važno je, da je vodstvo KS dobilo od vaščanov zaupnico in Gaberčani so s tem dokazali svojo politično modrost. Dokazali so, da so zreli za demokracijo. Ta pa gotovo ni takšna, da mora vodstvo KS izpolnjevati naloge, ki jih dobi od občinskega vodstva.

Peter Rezman

Pripravljamo si ustvariti družbo neenakih, ki bi enako mislili.

Pri volitvah v zaporu dobijo največ glasov pazniki.

Proizvodnja notranjih sovražnikov je državni monopol.

Žarko Petan

Kulturne prireditve

Tudi mesto Titovo Velenje je poleti takšno, kot da bi izumrlo. Mnogo prebivalcev odide na počitnice, mnogi pa resnici na ljubo ostanejo tudi doma. In kaj počno? Si morda v poletnih popoldnevih oziroma večerih ogledajo kakšno prireditev, ki jim je Kulturni center Ivan Napotik nadel ime — Poletne kulturne prireditve, ali pa ta čas preživijo po svoje. Če pridejo na prireditev — kaj menijo, je izbor dober ali ne? Je prijetno tako, malo drugače kot smo vajeni — pred TV sprejemniki — preživeti večer? Približno takšno so bila vprašanja, ki smo jih postavili petim slučajno izbranim Velenčanom.

ANICA JOVAN: »Seveda sem za poletne kulturne prireditve že slišala, moram pa reči, da se nisem udeležila nobene. Zakaj? V glavnem potegnem potegnem, jaz pa živim v Črnovi in mi je dogajanje nekoliko odmaknjeno. Po službi, delam v Titovem Velenju, grem domov in se navadno popoldne ne vracam.«

MARJAN VODIŠEK: »Seveda sem slišal, ne samo da sem slišal, tudi obiskujem jih. Program, ki je objavljen v Našem času imam prilepljen na vrata, tako da vsak trenutek vem, kaj se dogaja. Nobene od teh prireditev, pa naj poteka kjerkoli — na gradu ali v mestu, ne zamudim rad. Sicer se mi pa zdi, da bi lahko Velenjčane razdelili v dve skupini — ene, ki jim to pomeni res veliko in drugo, ki se za to sploh ne zanimajo. Morda bi lahko organizatorji teh prireditev bolj upoštevali želje občivalcev že prej in se tako morda izognili monotoni. Sam sicer menim, da je letošnji izbor dober.«

UROŠ BOGATAJ: »Za poletne kulturne prireditve sploh še nisem slišal in me to tudi ne zanima. Rad sicer preberem kakšno knjigo, na kulturne prireditve pa ne hodim. Razen s šolo. Končal sem 8. razred in jeseni gre na Center srednjih šol v strojno usmeritev.«

VLADO PUČNIK: »Informiranje o poletnih kulturnih prireditvah je dobro in zanje vem. Nisem pa se udeležil še nobene. Razlog je izmensko delo. Pa tudi dopusti. Jeseni in pozimi, to je zame najprimernejši čas, pa si rad ogledam kakšno kulturno prireditev.«

GABRIJE LA GROS: »Veliko o teh prireditvah nisem slišala, nekaj pa sem. Moram pa priznati, da se zanje tudi ne zanimam preveč. Če smo doma, zvečer bolj gledamo televizijo, recimo poletno noč, konec tedna pa preživimo na vikendu.«

Tako po poletnih kulturnih prireditvah Velenčani. Nekateri, res jih je bolj malo, se nad njimi navdušujejo, ali tak kot je rekel Marjan Vodišek — dve vrsti ljudi sta. Tisti, ki jim to pomeni veliko in tisti, ki jim nič. Najpomembnejše pa je, da si vsak najde tisto, kar ga pač zanima in preživi kakšen poleten večer tako kot želi. So pa poletne kulturne prireditve popestritev mrtvila, ki vlada v našem mestu poleti.

(mkp, mc)

Franc Škarja, partizan in komunist

»RAZUMETI SE MORAMO«

Ze kar daleč nazaj so časi, ko so borci naše narodnoosvobodilne vojske in vsi zavedni ljudje izbojevali svobodo in srečno zaživel v osvobojeni domovini. Veliko jih tega trenutka ni dočakalo, drugi pa so zavihali rokave in pri povojni obnovi garali od zore do mraka. Prva povojna leta vsekakor niso bila rožnata, veliko stvari je primanjkovalo in časi pri obnovi porušene domovine so bili strašansko težki, težave pa je premagala velikanska volja in zagnanost slehernega krajana. Franc Škarja, partizan in komunist, se teh časov seveda dobro spominja.

»V to težko obdobje med drugim sodijo tudi edini sestanki doslej, na katerih nismo mlátili prazne slame. Tudi plače so bile kar dobre in dinar je nekaj veljal, danes pa ...«

Franc Škarja je bil med borci za svobodo, med garanci pri povojni obnovi, poštenjak, zaveden delavec in čvrst komunist, bil je partizan Marko, za katerega je okupator razpisal 30.000 mark nagrade, za živega ali mrtvega. Celo za mrtvega so ga sovražniki razglasili, vendar je to Franc zvedel šele po vojni. Velikokrat je jurišal, velikokrat mu je trda predla, dvakrat je bil ranjen v glavo in je vojaški vojni invalid, vse pa se je vendarle dobro končalo.

V Šaleški dolini vemo, da je pri gradnji našega rudarskega mesta delal od zore do mraka, še ponoči, če je bilo treba, srečevali smo ga pri vseh udarniških akcijah, skorajda ni objekta pri katerem ne bi vihtel lopate in krampa. Ob tem je bil še sila prizadeven gasilec in izvrsten organizator. Sicer pa se vsega v nekaj vrsticah ne da napisati.

Rodil se je leta 1915. Pri hiši je bilo kar dvanajst otrok in revščine kolikor je bilo mogoče. Starša sta bila majhna kmeta in Franc je dobil prve čevlje, ko je stopil v prvi razred osnovne šole. Zaposlil se je že z dopolnjenim štirinajstim letom. Svoj kos kruha si je služil v opekarni, na žagi, v mlinu, pri regulaciji Save, na železnici, tik pred okupacijo pa se je zaposlil v tovarni celuloze in papir-

ja v Krškem. Ob priključitvi Jugoslavije k trojnemu paktu se je 27. marca 1941 udeležil protestnega shoda v Ljubljani, ob napadu na Jugoslavijo pa ga je 6. aprila aretirala patrolja starojugoslovanske vojske. Še isti

dan mu je uspelo pobegniti z vlaka, vendar so ga čez dva dni znova aretirali nemški vojaki, iz taborišča v Dravogradu mu je uspelo pobegniti po osmih mesecih.

Takoj se je priključil partizanom in se že na samem začetku soočil z zelo zahtevnimi nalogami. Moral je organizirati varren transport ranjencev preko

Save, prinašal je sporočila za Franca Leskoška-Luko, bil je zanesljiv kurir in obveščevalec, komisar savinjske čete in kasneje v dolinskem odredu pomočnik politikomisarja. Zatem je bil predlagan za komisarja zaščitnega bataljona glavnega štaba slovenske partizanske vojske, vendar je moral to nalogo iz zdravstvenih razlogov odkloniti. Vojaško suknjo je slekel šele leta 1964.

»Zelo težkih let po osvoboditvi ne bi opisoval posebej, omeniti pa moram kako težko je bilo za kmete in za vse nas, ki smo morali izvajati odvzem živine in živil pri obvezni oddaji kmetijskih pridelkov, da smo lahko preživel v spopadu z informbirojem.« Ob vsem hudem si je Franc ustvaril družino, zaradi težav s stanovanjem pa se je leta 1955 preselil v Titovo Velenje in se zaposlil na rudniku. Najprej je bil požarnovarnostni referent, nato nadzornik in lesnem skladišču in kasneje poslovodja na rudniškem zunanjem obratu. Še kako aktiven je bil tudi kot gasilec v industrijskem gasilskem društvu Rudnika lignita Velenje. Za svoje požrtvovalno delo je prejel številna priznanja in odlikovanja, med drugim red dela z zlatim vencem, pa še številna gasilska priznanja in drugo.

Danes je posebej srečen v krogu svojih treh razigranih vnukov in vnukinje, zelo je ponosen na sinova Francija in Bojana, ki sta oba aktivna družbenopolitična delavca in zelo vestna na svojih delovnih mestih v velenjskem premogovniku. Skrbi pa ga naša kriza iz katere se nikakor ne moremo izvleči, vendar zaupa v mlade. »Saj smo tudi mi bili mladi, ko smo se upri. Danes je malo drugače, saj svobodo imamo, zaostajamo pa gospodarsko, tudi zato, ker smo premalo upoštevali mlade strokovnjake in gradili zastarelo tehnologijo, vendar se rešitve bodo našle. Le razumeti se bomo morali, zavihati rokave, uveljaviti znanje in ni »hudič«, da ne bi našli poti iz krize.«

L. Ojsteršek

V Ribnem še dež sije

Velenjski taborniki te dni zaključujejo taborjenje v Ribnem. Na vrsti je pospravljanje in selitev. Za celinski taborom v Ribnem pride na vrsto obmorski v Savudriji.

Letos je plateno mesto dajalo zatočišče okoli 500 tabornikom iz Titovega Velenja, Šoštanj in okolice. Razporedili so se v treh zaporednih izmenah.

Taborec, še posebej v prvi izmeni, bo verjetno dolgo v spominu ostal »bog dežja«, ki jih je obilno obdaroval, ter jih postavil pred zahtevno preizkušnjo. Ostati suh v platnени hiši medtem, ko poleg tečejo potoki, ni kar tako. Vodniki, še posebej mlajših vodov, so krepko zavihali rokave in reševali barke pred potopom. Ko se je četrti dan pokazalo izza oblakov sonce in so izpod streh prišli taborniki je bil pogled na tabor svojevrstna mešanica občutkov. Povsod blato in potočki, na obrazih taborec, tudi najmlajših, pa smeh in veselje. Kaj je tisto, kar pride do kože skavtu, zdaj res ni več jasno.

Program je potekal vremenskim razmeram primerno. Ob

močnejših padavinah so taborniki pod streho jedilnice in salona ustvarjali s pomočjo usnja, platna in lubja, ob kitari prepevali in se učili novih pesmi, premorili med nevihtami pa so bili izpolnjeni z orientacijskimi pohodi in izleti v okolico. Vodovo življenje v gozdu je steklo šele, ko je sonce pokazalo malo več dobre volje in na nebu zasedlo svoj prestol v polnem sijaju.

Takrat so se medvedki in čebelice (ime mlajših tabornikov) spremenili v krte, bobre in mravlje. Vodi so vsak zase postavili svoj mini tabor v srcu gozda. Kako boš postlal, tako boš spal, je bil delovni moto in tisti bolj leni so ga okusili s trde strani, ko so noč preživel na ležišču, ki je bil rezultat gradnje njihovih rok.

Te dni mineva leto dni od tragične nesreče velenjskega tabornika Zdenka Zakoška. V ambientu noči, Save in šuma brzic so prijatelji obudili spomin nanj.

Starejši taborniki so se odpravljali na daljše pohode in jih kombinirali s preizkusi znanja iz topografije in življenja v naravi. S pomočjo zemljevida in kompasa poiskati pravo mesto, postaviti ležišče in streho, skuhati večerjo, skratka preživeti v naravi. Cilj letošnjih pohodov je bil Talež, hrib nad Ribnim in Bohinj.

Večer je po dnevu, ko so vodi vsak zase pridobivali znanje, bil čas, ko je družba posedla v krog in se s pogledi združila v tabornem ognju. Skeči, pesem in pogovor so bili mlajšim namesto pravljice za lahko noč, starejšim prijetno razvedrilo pred počitkom ali pa prilžnost pokazati izbrani osebi simpatijo.

Zadnji večer vrsta pred skavtskim matičarjem verjetno ni bila dolga kar tako ...

Šaleški jamarski klub Topolšica

Globoko pod zemljo

Kot je bilo v tedniku Naš čas že objavljeno, so člani Šaleškega jamarskega kluba Topolšica v breznu J-4/9 na Vodolah pod Korošico dosegli novo globino 280 m. Nadaljne raziskave jim je takrat onemogočila neprehodna ožina, ki so jo kasneje razstrelili in na ta način omogočili naslednji raziskovalni ekipi prosto pot v globino. Ta se je v sestavi dveh jamarjev, članov jamarskega kluba »Črni galeb« iz Prebolda spustila v brezno že v nedeljo 23. 7. 1989 in dosegla doslej najglobljo točko te jame — 300 m.

Za ožino, ki so jo topolški ja-

Enologinja svetuje

Agroekološki vplivi na pridelavo grozdja (2)

Svetlost

BRANAS jemlje trajanje osvetlitve v času rasti za določanje heliotermičnega indeksa — XH 101—6, ki se dobi na ta način, da se pomnoži vsota vsakodnevnih temperatur nad LO °C (Tam je 10) v času rasti s številom ur osvetlitve v tem

čas. Kot spodnji limit za gojenje vinske trte je postavil 2. 6. FREGONI (1973) meni, da je potrebno za normalno trgatve in za prehod v fenofazo mirovanja naslednje poprečno število ur osvetlitve na dan:

- v maju in avgustu 14 ur,
- v juniju in juliju 15,
- v septembru 13 in
- v oktobru 10 ur.

Podobno kot za temperaturo velja tudi za svetlobo, da je limitni faktor, ki ga moramo upoštevati pri ocenjevanju nekega območja kot vinogradniškega, prav tako pa tudi pri usmerjanju proizvodnje. BURIC (1972) meni, da je za določanje heliotermičnega indeksa bolj pravilno, da namesto dolžine dni (ki se lahko izračuna za vse kraje, za katere imamo znano geografsko širino) vzame število sončnih dni, to pa še tem prej, ker je osvetljenje zelo pogosto limitirajoči dejavnik fotosinteze v jutranjih in večernih urah in tudi v teku dneva, kadar je oblačno. Tako izračunan heliotermični indeks, kot rezultat učinkovite temperature (vključno z ono z 10 °C) in števila ur sončnega obsevanja za časa rasti, je zanesljiv pokazovalec toplote in svetlobe za izražanje pogojev za gojenje vinske trte v določenem kraju. Podatki o dolžini trajanja sončne svetlobe oziroma sončnega obsevanja v toku rasti kažejo, da je največje število ur sončnega obsevanja (sončnih ur) v Dalmaciji in v Makedoniji, kjer je tudi malo padavin in tudi majhna oblačnost v času rasti. Najmanj teh ur pa imamo v severnem in severovzhodnem delu Slovenije. Tako ima Ulcinj 1995, Dubrovnik 1940, Celje 1333, Maribor 1408 in Murska Sobota 1395 ur sončnega obsevanja v času raste dobe. (12)

Naj navedemo primer izračuna heliotermičnega indeksa po BRANAS-u: Če je temperaturna vsota v rastni dobi na primer 5033 °C, je za 232 dni rasti

Padavine

Voda igra odločilno vlogo v razvoju vinske trte, saj vpliva na kakovost pridelka grozdja kot tudi na samo usmerjanje proizvodnje. Vodo, ki je trti potrebna v povezavi z značilnostmi zemlje, dajajo padavine. Če dežuje v času zimskega počitka, deluje voda na dolge roke, spomladansko in poletno deževje pa se odraža direktno v trgatvi.

V vinogradniški literaturi še vedno zasledimo trditve, da voda ne pospešuje kakovosti pridelka grozdja, ko se enkrat zadovoljene glavne potrebe rastline po vodi in da se dosežejo najboljši rezultati pri trgatvi tam, kjer je vode prej premalo kot preveč. Dejstvo je, da presežek vode vpliva na porast aciditete in padec sladkorja v moštu. FREGONI meni, da je količina padavin od 350 do 600 mm povsem zadovoljiva za dosego kakovostnih vin, ob sodelovanju seveda še drugih dejavnikov. Zelo pomembna pa je pravilna razporeditev vode v zemlji in možnost razpolaganja z njo preko celega leta, predvsem pa v rastni dobi. Regulatorna vloga zemlje pri absorpciji vode s koreninami je močno izražena v starih nasadih, ker so le-te razprostranjene v revnih in globokih tleh ter lahko ugodno vplivajo na kakovost trgatve.

RIBEREAU — GAYON in PEYNAUD menijo, da je pri tradicionalnih sortah v Bordolais — u možno doseči dobro trgatve pod naslednjimi pogoji:

- da je temperaturna vsota od aprila do septembra višja od 3100 °C,
- da je količina padavin zmerna — od 250 do 350 mm,
- da je na razpolago več kot 15 dni z visoko temperaturo — z maksimalnimi 30 °C in več v tej dobi ter da je tudi dovolj svetlobe — okoli 1250 sončnih ur od aprila do septembra.

VERONIKA KRUMPAČNIK

prostorih ni.

Jamarja sta svojo raziskovalno pot končala torej na globini približno 300 m pod površjem, kar pomeni drugo največjo globino jame v Kamniško savinjskih Alpah. Ker se jama še vedno nadaljuje, so možnosti za dosego večjih globlin v njej precejšnje. Sedaj so na potezi ponovno topolški jamarji, ki se bodo 4. avgusta podali za teden dni na Korošico, ter v okviru te akcije poskušali v breznu J-4/9 priti še globlje kot doslej.

SLAVKO HOSTNIK

KONCERT V CERKVI

V petek, 4. avgusta, ob 19.30, bo v cerkvi sv. Marije v Starem Velenju, koncert Mešanega komornega pevskega zbora ALPE JADRAN. V zboru poje 40 mladih pevcev iz držav Alpe Jadran, ki v teh dneh vadijo v poletnem taboru v Groznjanu.

Zbor vodi Lojze Lebič. Na sporedu bodo skladbe od renesanse do danes. Vstopnine ne bo!

PRIDIGE JANEZA SVETOKRIŠKEGA

V četrtek, 10. avgusta, ob 19.30, bo v šaleški cerkvi pridigal Janez Svetokriški, ki ga bo v gvanu kapucina predstavil MARKO CVAHTE iz Slovenske Bistrice. Tekste je zbral Tone Partljič, režija pa je bila v rokah Branka Gombača.

Vabimo, da prisluhnete pridigam od čednosti inu greha, zveli-

čanja inu kazni. Zelo so primerne za občinstvo, ki si želi lepe, prijetne, tople besede in ki bo znalo razumeti pomen sklepnih besed Mir z vami.

Vstopnine ne bo!

DUNAJSKI POJOČI DEČKI

Se vedno sprejemamo prijave za obisk koncerta Dunajskih pojočih dečkov, ki bo v soboto, 26. avgusta, v Cankarjevem domu v Ljubljani. Odhod avtobusa ob 16.00, izpred Rdeče dvorane. Cena aranžmana 200.000 din.

CATS — najuspešnejši musical naših dni

V petek, 15. septembra, bo organiziran ogled musicala CATS na Dunaju. Odhod iz Titovega Velenja ob 6.30, povratek istega dne v poznih večernih urah. Cena aranžmana 265 avstrijskih šilingov, preračunanih v dinarje teden dni pred potovanjem. Vstopnice se plačajo dodatno in znašajo 190 do 290 šilingov, plačljivih v tuji valuti.

Musical CATS je najuspešnejši musical, ki ga od leta 1983 neprestano igrajo na Broadwayu, v Londonu in na Dunaju. V letošnjem letu ne bo več mogoče kupiti vstopnice za to predstavo.

Zanimiva razstava v Nami

V izloženem prostoru Name, ki ga ureja Kulturni center Ivan Napatnik, je te dni odprta razstava, ki je posvečena 90 letnici Božidarja Jakca. Znameniti slikar je na tej razstavi predstavljen kot slikar, grafik, portretist, fotograf in avtor več monografij in številnih razstav. Tu je tudi Jakčevo slikarsko stojalo, čopiči, stolček in dva stara fotoaparata. Manjši je Kodakov, ki ga je Jakac kupil leta 1932 v ZDA, kjer je posnel znamenite fotografije. Tu je tudi gramofon s trobljo iz nekdajne gostilne Jakac v Novem mestu. Pod sliko B. Jakca in njegove življenjske spremljevalke Tatjane je zapisano: »Misel in beseda onemita, če nista zapisana; podoba in obraz obledita, če nista narisana« (B. Jakac 1933). Avtor razstave je Marjan Marinšek.

Maratonski recital

V počastitev dneva vstaje slovenskega naroda so pripravili slovalo tudi v Gorenju. Kulturni animator v TOZD ZHT Janez Sterkuš je k sodelovanju povabil učenke srednjih šol, ki so ta čas na počitniškem delu v njihovi delovni organizaciji. Te so z veseljem sodelovale. Za recital so izbrali predvsem dela Minattija in Kuntnerja, katerega pesmi so sploh aktualne v današnjem kriznem času.

Dekleta so se recital kmalu naučila in po prvem nastopu premagala tudi tremo, tako da je šlo na naslednjih nastopih vse kot po maslu. Nastopila so v štirih obratih tozda ZHT, za dopoldansko in popoldansko izmeno. Nastopi so bili seveda med pavzami, tako da proizvodnja ni bila motena. Delavci vzdrževanja so jim uredili tudi ozvočenje in tako so pripravili za delavce res prijetno kulturno doživetje. Zadovoljstvo pa je bilo tako obojestransko.

J. S.

Nama spet nagrajuje

V veleblagovnici Nama v Titovem Velenju so za svoje kupce tudi v toplih poletnih dneh pripravili pester program.

Poleg nagradne igre, v kateri so kupci zbirali najstarejši paragonski blok in največ paragonskih blokov, so popestrili svojo ponudbo v sredo, 26. julija tudi z degustacijo. Obiskovalci so na degustaciji lahko izbirali med kozjimi izdelki mlekarne Arja vas, mesnimi izdelki 29. novembra, kruhom Ivana Cevzarja iz Gornjega grada in seveda tudi žlahtne kapljice, tokrat belega vina Kapelčan. Številni obiskovalci pa niso prišli le na degustacijo, ampak so v velikem številu sodelovali tudi v nagradni igri.

Najstarejši paragonski blok iz leta 1973 je prinesel Alojz Jelen, ki je dobil lepo ovčjo kožo, največ paragonskih blokov — 21 pa je zbral Tomo Lipnik. Nama ga je za nagrado oblekla v trenirko Jutranjke iz Sevnice.

Poletni utrinki

V poletni turistični sezoni se gostinci (da ne govorimo o gasilcih, sportnikih, kulturnikih, lovcih, ribičih idr.) v glavnem ukvarjajo z »gostinstvom na debelo«. Vse sobote in nedelje prirejajo »večere«, »noči«, »bale«, »slavja«, »likofe«, ... z univerzalnim skupnim imenovalcem — veselice. To pa je (žal) in z redkimi izjemami tudi višek turistične ponudbe!

V nekem gostilniškem »kafiču« na obrobju Titovega Velenja s simpatičnim statusom, sem doživel naslednjo »visoko« postrežbo — Gostom, ki sem jih priložnostno še posebej cenil, sem želel ponuditi najboljše pijačo te hiše. Naročil sem, »najboljše vino« s pripombo, da pač cena ni važna. Dobili smo, po okusu sodeč

»Veselega Martina« z ledom za vzdrževanje delovne temperature in izboljšanje okusa. Čudili smo se, še bolj računom, ki pa je začuda upošteval naročeno. Za veliko d'narja malo muzike. Razlika gotovo v žep simpatične strežajke!

Letoŕnje »aprilsko« poletje je bilo povsod po Sloveniji obeleženo še s politično akcijo. Podpisovanju »manjinske deklaracije« in »temeljne listine 1989« je precej razburkalo občane, ki so delovno in samoupravno spremljali priprave na podpis. Tisti člani socialistične ali kakšnih drugih zvez, ki so uživali zaslužen dopust, pa so se praviloma poživžigali na »majniško«, in »julijsko« politiko, jih bolj skrbi »avgustovska ... plača«!

Radio Velenje

Program

Oddajamo na ultrakratkovalovnem območju, na frekvencah 88,9 (oddajnik Velenje) in 97,2 megaherca (oddajnik Plešivec).

Naročila za vaše čestitke in pozdrave, obvestila, reklame, sprejemamo na upravi Centra za informiranje, propagandno in založništvo na Foitovi 10 v Titovem Velenju. Vse informacije dobite po telefonu 855 450.

PETEK, 4. AVGUSTA: 15.00 Začetek sporeda. 15.15 Od Hude luknje do Rinke. 15.30 Dogodki in odmevi (prenos osrednje informativne oddaje Radia Ljubljane). 16.10 Ekologi imajo besedo. 16.20 Za konec tedna. 17.00 Vaše čestitke in pozdravi. 17.30 V imenu Sove. 18.00 Vi izbirate, mi vrtimo.

NEDELJA, 6. AVGUSTA: 11.00 Začetek sporeda. 11.15 Od Hude luknje do Rinke. 11.25 Kdaj, kje, kaj. 11.30 Z mikrofonom med vami. 12.30 Konec opoldanske javljanja. 14.45 Vaše čestitke in pozdravi.

PONEDELJEK, 7. AVGUSTA: 15.00 Začetek sporeda. 15.15 Od Hude luknje do Rinke. 15.30 Dogodki in odmevi. 16.10 Kdaj, kje, kaj. 16.15 Minute z domačimi ansambli in poletno popoldne na Radiu Velenje. 18.00 Lestvica Radia Velenje.

SREDA, 9. AVGUSTA: 15.00 Začetek sporeda. 15.15 Od Hude luknje do Rinke. 15.30 Dogodki in odmevi. 16.00 Poletno popoldne na Radiu Velenje. 18.00 Novosti na področju zabavne glasbe.

REDNI KINO VELENJE

Četrtek, 3. 8. ob 18. uri ter petek, 4. 8. ob 18. uri PRİČE NASILJA (BEDROOM WINDOW) — ameriški, grozljivka. Vloga: Steve Guttenberg

Petek, 4. 8. ob 10. uri ter sobota in nedelja, 5. in 6. 8. ob 18. in 20. uri KOBILICA (BETRAYED) — ameriški, akcijski. Vloga: Debra Winger

Ponedeljek, 7. 8. ob 10. in 18. uri POLICAJ MANIJAK (MANIAC COP) — ameriški, kriminalni. Vloga: Tom Atkins

Torek, 8. 8. in sredo, 9. 8. ob 18. in 20. uri OBRAČUN V HONG KONGU II. (FOR A BETTER TOMORROW) — hongkonški, akcijski. Vloga: Dena Shek

Sreda, 9. 8. ob 10. uri ZLOVEŠČE SILE (THE EVIL) — ameriški, grozljivka. Vloga: Richard Crenna

NOČNI KINO V REDNEM KINU

Četrtek, 3. 8. ob 20. uri ter petek, 4. 8. in nedelja, 6. 8. ob 22. uri DEBITANT V HIŠI LJUBEZNI (DEBBIE DOES DALLAS II) — ameriški, trda erotika. Vloga: Bambi Eoods

Sobota, 5. 8. ob 22. uri ter ponedeljek, 7. 8. ob 20. uri NENA V DEL — ameriški, trda erotika.

OTROKOM IN MLADOLETNIKOM OSEBAM NE DOVOLIMO OGLEDA NOČNIH PREDSTAV!

KINO DOM KULTURE

Četrtek, 3. 8. ob 20. uri POLICAJ MANIJAK (MANIAC COP) — ameriški, kriminalni

KINO ŠOŠTANJ

Sobota, 5. 8. ob 20. uri NOČNI KINO: DEBITANT V HIŠI LJUBEZNI — ameriški, trda erotika

Nedelja, 6. 8. ob 18. uri POLICAJ MANIJAK — ameriški, kriminalni

Ponedeljek, 7. 8. ob 19. uri KOBILICA (Betrayed) — ameriški, akcijski

KINO ŠMARTNO OB PAKI

Petek, 4. 8. ob 20. uri KOBILICA (BETRAYED) — ameriški, kriminalni

Nedelja, 6. 8. ob 20. uri NOČNI KINO: DEBITANT V HIŠI LJUBEZNI — ameriški, trda erotika

Torek, 8. 8. ob 20. uri PRİČE NASILJA (BEDROOM WINDOW) — ameriški, grozljivka

KINO VELENJE SI PRIDRŽUJE PRAVICO DO SPREMEMBE PROGRAMA!

Mladi pravljicar

Občinska konferenca ZSMS Žalec je razpisala to poletje dva natečaja. V prvem bodo prišli na svoj račun ljubitelji fotografije in sicer bodo izbrali najbolj udarno fotografijo, ki naj prikazuje odnos človeka do okolja, do ekoloških vprašanj, arhitekture ...

Fotografije naj opozarjajo, sprašujejo, prikazujejo, šokirajo ... zbirajo pa jih do 1. oktobra.

Drugi natečaj pa je literarnega značaja, z njim pa želijo zbrati čim več pravljic. Pošljete jim jih lahko do 15. oktobra.

Splezana smer IX. težavnostne stopnje

Velenjski plezalec Matej Mejošek član Šaleškega AO je opravil zelo dobro vzpona v smerih devete težavnostne stopnje.

V Ospu mu je uspel vzpon v smeri PARIZ—DAKAR (IX—). Vzpon mu je uspel tretji dan v prvem poskusu. Za Paris—Dakar je značilno vzdržljivostno plezanje in zelo težka kombinacija gibov na koncu smeri, sicer pa je smer vseskozi rahlo previsna in je ena lepših v tem primorskem plezališču. V največjem plezališču v Italiji — Arcu je splezal še težjo smer in sicer SUPER FINALNO 86 (IX+), katera je blizu desete težavnostne stopnje in je bila finalna smer za tekmovalce iz leta 1986.

Za smer je značilno problematično plezanje po majhnih oprimkih v zadnji tretjini smeri. Smer zahteva več težkih in preciznih gibov za katere je potrebna izredna psihična pripravljenost saj vsaka najmanjša napaka povzroči padec. S tema vzponoma se je približal našim najboljšim plezalcem, kateri plezajo v smerih IX in X težavnostne stopnje. Pred tem pa je v Armeškem ponovil smer CHILD IN TIME (VIII) in SARAJO (VII+, VIII—) v Golarjevi peči CRNO ORHIDEJO (VIII) v Ospu JONATAN LIVINGSTON (VII+, VIII—) in še deset lažjih smerih sedme težavnostne stopnje.

MATIC JOŠT

Iz muzeja Velenje

Zgodilo se je ...

3. avgusta

LETA 1876

V Slovenskem gospodarju je bila zapisana tudi naslednja vest iz Šmartnega ob Paki:

»Od sv. Martina na Paki. (Priporočba—nesreča) Pri tukajšnji farni cerkvi sv. Martina in pri podružnični cerkvi sv. Janeza v Gorenjah je veselje pogledati ozaljšane oltarje, katere je vrlo umetni pozlatac gosp. Angelo Zoratti, v Koroškem predmestju št. 35 v Mariboru, ponovil, torej ovega gospoda v imenu cele okolice in fare zavoljo njegovega izvrstnega dela po nizki ceni očitno zahvalimo in priporočujemo.

— Strela ubila je tukaj gospodarja Koreliko, po domače Napatnika, v Skornem; nesrečnež je na svoji njivi žito nalagal in potem med bliskanjem mislil na dom bežati, ali med tem ga je strela dohitela in ubila. Med bliskanjem letati je nevarno!»

Najboljša nagrada za dobro opravljeno delo je bila takšna zahvala v časopisu, saj je bila to zastoj reklama, ki je ponavadi pomenila dodatna oziroma nova naročila za delo.

LETA 1887

V Slovenskem gospodarju zopet zasledimo vest iz Šaleške doline, z naslovom »Kresovici«:

»Kakor drugod, tako so tudi tukajšnji rodoljubi na predvečer godovanja naših slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda po viših hribih krasne krese zažgali in zraven se je razlegla strelba iz možnarjev po lepi Šaleški dolini v čast našim slovanskim apostolom. Upamo, da je to najlepši dokaz, da slovenski narod še ni pozabil največjih dobrotnikov svojih.«

V Slovenskem gospodarju, osrednjem slovenskem časopisu Štajerske, so se stalno pojavljali dopisi in članki iz Šaleške doline, kar pomeni, da so bili dopisniki zelo aktivni in prodorni. Danes se v osrednjih slovenskih časopisih vesti iz naše doline pojavljajo mnogo redkeje, kar zopet pomeni, da dopisniki niso več tako aktivni in prodorni (razen redkih izjem seveda).

LETA 1945

V časopisu Na delo sta v rubriki z naslovom »Drobne vesti« objavljeni dve vesti iz Šaleške doline:

»Elektrarna v Velenju, ki trenutno oskrbuje vso Šaleško dolino, Slovenj Gradec in del Savinjske doline bo takoj po prejemu nove turbine večje razširila svoje omrežje še na Mežiško in vso Savinjsko dolino ter del ozemlja proti Ljubljani, ki jo bo oskrbovala skupno s trboveljsko elektrarno. Velenje dnevno proizvaja 10.000 KW ur s 1.000 KW turbino, manjša in ena večja turbina pa je v obnovi.

— V Šoštanju je v nedeljo gostovala okrožna gledališka skupina z Borovimi »Raztrganci« in je vsestransko uspela privedev. V Velenju elektrarne ni več, njena naslednica v Šoštanju pa je največja slovenska termoelektrarna. Z elektriko oskrbuje velik del Slovenije, obenem pa nekoliko manjši del tudi močno onesnažuje.

LETA 1962

Mariborski Večer je tega dne poročal o obnovi in modernizaciji gostišča v Šoštanju:

»V središču Šoštanja temeljito adaptirajo znano gostišče pri »Stari pošti« nasproti usnarne. Gostišče dobi drug vhod, nov omet, obnovljeno in modernizirano kuhinjo itd. Z ozirom na prometno točko je bilo to gostišče vedno dobro obiskano. Urejanje bo trajalo še nekaj tednov.«

Gostišče »Pri stari pošti« v Šoštanju bi bilo potrebno zopet temeljito adaptirati in modernizirati. Podobno pa velja še za nekatere gostilne v Šoštanju in Velenju.

LETA 1967

Večer je tega dne objavil članek, ki nam predstavlja dejavnost doma počitniške zveze v Velenju:

»V domu počitniške zveze v Velenju je te dni zelo živahno. V njem prebivajo kot gostje francoski študentje. V prvi skupini jih je 34, največ iz Pariza. Mladi Francozi se najbolj zanimajo za delo mladinskih aktivistov pri nas, zato je občinski komite ZMS pripravil zanje poseben pogovor. V velenjski počitniški dom bo prispelo še pet skupin mladih Francozov. Doslej so v tem domu zabeležili več kot 800 nočitev.«

Dom počitniške zveze v Velenju še stoji, v njem pa je že nekaj časa vrtec. Vrtece v Velenju seveda zelo potrebujemo, potrebovali pa bi tudi takšen dom, kot smo ga že imeli pred dvajsetimi leti.

DAMIJAN KLJAJIČ

Koledar

Četrtek, 3. avgusta — Lidija (Lida), Štefan, Lido

Petek, 4. avgusta — Dominik, Neda (Nedeljka), Tajda

Soboto, 5. avgusta — Mirjam (Mira-Mara), Ožbe, Maša

Nedeljo, 6. avgusta — Vlasta, Ljubo, Nuša (Nuška)

Ponedeljek, 7. avgusta — Kajetan, Kaja, Donat (Dontar)

Torek, 8. avgusta — Cirjak, Miran, Kirka, Janči

Sredo, 9. avgusta — Romana, Jaro, Verin (Verijan)

Mali oglasi

MLADE ČISTOKRVNE DOBERMANE, odličnih staršev, ugodno prodam. Kličite po telefonu 062-866-215.

SYNTISAJZER KORG Polysx in bas kitaro prodam. Jože Kralj, Srebotnikova 4, Titovo Velenje ali telefon 856-861.

ZA DOLOČEN ČAS ODDAM GARSONJERO v Titovem Velenju, samo pisne ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »Plačilo po dogovoru«.

ZARADI SELITVE PRODAM VSO STANOVANJSKO OPREMO. Telefon 858-638.

MOTOKULTIVATOR MUTA MAESTRAL, nov, z motorjem Acme 330 in priključek-rotacijsko frezo, prodam. Telefon 853-428.

R-5 GTL, letnik 1985 prodam za 12.500 DM. Telefon 854-631.

GOLF DIZEL, letnik 1978, dobro ohranjen prodam ali zamenjam za kakšen drug avtomobil, najraje za Jugo 45. Dušan Romih, Gavce 15, Šmartno ob Paki.

KOMBI ZASTAVO 750, v voznem stanju, ugodno prodam, tudi po delih. Juhart, Polzela 67.

LADO RIVO 1300, letnik 1987, 20.000 km, harmoniko Melodija, 800 basno, prodam. Telefon 854-426.

DOBRO OHRANJEN OSEBNI AVTO VW 1200, letnik 1976, prodam. Telefon 854-580.

ROLETE, ŽALUZIJE IN LAMELNE ZAVESE izdelujemo in montiramo v več barvah. Telefon 063-24-296.

PRIKOLICO-ŠOTOR, znamke André Jamet, prodam. Telefon 856-428.

KRAVO (drugo tele), prodam. Marjan Primožič, Mali vrh 51, Šmartno ob Paki.

ŠKODO 105 L, letnik 1979, ugodno prodam. Telefon 062-845-595.

NADSTROPNO OTROŠKO POSTELJO, raztegljivo jedilno mizo s 6 stoli, tapcirano zakonsko posteljo in sedem bukovih vratnih kril ugodno prodam. Telefon 854-667, zvečer.

NEKAJ ELEMENTOV SCHIDEL DIMNIKA, Ø 20, komplet s: priključki za peč cca 2,5 m višine, ugodno prodam. Telefon 8356-349.

NOV JUGO 45, kasko, ugodno prodam. Kotnik, Gaberke 21.

IDIANO PRODAM PO DELIH. Telefon 882-752 popoldan.

SSEDEŽNO GARNITURO IN SSTEKLENO KLUBSKO MIZICO ZELO UGODNO prodam. Telefon 853-099, interna 50 po 119. uri.

CCAMP PRIKOLICO IMV AADRIA Optima 430 TL, letnik 11988, nerabljen prodam. Mihael Vrčkovnik, Topolsica 156.

TTAM 110, K, letnik 1980, prodam. Telefon 891-179.

Avgust — veliki srpan

Tudi imenu tega meseca je botroval vladar in sicer cesar Gaj Oktavij Avgust. Mesec se je prvotno imenoval Sextilis, to je šesti mesec. Novo ime je dobil, ko je 1. 14. po Kr. cesar Avgust umrl. S tem so hoteli počastiti zasluge, ki jih je ta cesar imel, da je julijanski koledar uveljavil po vsem rimskem imperiju. Sedanje slovensko ime za mesec avgust srečamo že pri Martinu iz Loke, ki je pisal veliki srpan = veliki srpan. Trubar mu v svojem koledarju ni sledil, marveč je uporabil izraz kimovec — ime, s katerim danes označujemo mesec september. Že v protestantski dobi sta ga posnemala Dalmatin v Bibliji in Megiser v svojem slovarju l. 1592, v dobi katoliške verske obnove pa ga je uporabil Janez Svetokriški in za njim še nekateri drugi. Ime mlatnik za mesec avgust srečamo spet samo pri Blažu Potočniku l. 1848 in za njim pri dr. G. Pečjaku, sicer pa v slovenskih prilikah in koledarjih ni pustilo sledov. V najstarejši slovenski pratiki, ki se nam je ohranila do danes, Novi Črainski pratiki za leto 1741, je za mesec avgust znova uporabljeno ime veliki srpan, ki je odlej obveljalo.

SOZD. N.SUB.O.
MERX
PRODAJNO SERVISNA ORGANIZACIJA
AVTO CELJE
PRODAJALNA AVTOMOBILOV IN ORIGINALNIH REZERVNIH DELOV
ZASTAVA YUGO
63320 TITOVO VELENJE, Partizanska 3
Tel.: (063) 855-828

REVOLVER STRUŽNICO GILDEMAJSTER RT 40, prodam. Telefon 854-426.

COLN MAESTRAL 9 S, motor tomos 4, brezhiben, kompletiran, prodam. Telefon številka 858-788.

UGODNO PRODAM gumijast čoln Sport, motor tomos 4 in jama 8. Telefon 858-444, popoldan.

GOLF JGL prodam, letnik 1982, bencin. Telefon 856-731, dopoldan.

Gibanje prebivalstva

Poroke:
Vincenc Kovač, roj. 1953, rudar iz Titovega Velenja in Majda Trantura, roj. 1957, gospodinja iz Titovega Velenja, Arkadija Durkič, roj. 1967, rudarski tehnik iz Titovega Velenja in Renata Glušič, roj. 1970, tekst. konfekc. iz Titovega Velenja, Roman Ploštajner, roj. 1960, lesni tehnik iz Dobrteša vasi in Nada Nežmah, roj. 1966, delavka iz Gavc.

Smrti:
Ciril Vertovšek, upokojenec iz Titovega Velenja, Janka Vrabiča

Dežurstva

Dežurni zdravniki:
Četrtek, 3. avgusta — dnevni dežurni dr. Mijin, nočni dežurni dr. Mijin.
Petek, 4. avgusta — dnevni dežurni dr. Rus, nočni dežurni dr. Smonkar.
Soboto, 5. avgusta, in nedeljo, 6. avgusta — glavni dežurni dr. O. Renko, notranji dežurni dr. Kikec.
Ponedeljek, 7. avgusta — dnevni dežurni dr. Kočevar, nočni dežurni dr. Mijin.

Dežurni zobozdravnik:
V nedeljo, 6. avgusta, bo dežurna zobozdravnica dr. Vesna Pupič, od 8. do 12. ure v dežurni zobni ambulanti Zdravstvenega doma Velenje.

Dežurni veterinar na veterinarski postaji v Šoštanj:
Od 4. avgusta do 11. avgusta bo dežurni dipl. veterinar Franc Blatnik, Stanetova 47, telefon: 857-875.

št. 10, roj. 1904, Milan Omladič, upokojenec iz Titovega Velenja, Tomšičeva 33, roj. 1925, Stefan Melanšek, upokojenec iz Andraž št. 73, roj. 1907, Marija Krašovec, upokojenka iz Malega vrha 47, roj. 1925, Viktor Založnik, delavec iz Padeškega vrha 19, roj. 1940.

NADLEGOVAL BIVŠO ŽENO

Od 23. ure do štirih zjutraj, v noči s 25. na 26. julij je Anton Z. nadlegoval bivšo ženo Hedviko, pred tem pa je na silo vstopil v njeno stanovanje. Za to dejanje se bo moral zagovarjati pri sodniku za prekrške.

Oglašujte
v naše
glasilo

V GRAJSKEM HRAMU NA VELENJSKEM GRADU
NOVA VIDEOTEKA!!

VIDEO SONČEK
Pri „ROKU“ — Titovo Velenje
Tel.: (063) 854-627. 855-999

VIDEO SONČEK vas vabi v Grajski hram;

lepo vas bodo postregli, vi pa izkoristite res ugodno ponudbo.

Video Sonček vas pričakuje v ponedeljek, 7. avgusta, od 15. do 19. ure.

**KONJENIŠKI
KLUB TD
MOZIRJE**

vabi k sodelovanju ekonomiste za področje turizma in marketinga v novo ustanovljeni mešani firmi.

Informacije na tel. 063 — 853 — 099

Počitniško varstvo na bazenu

ZTKO občine Velenje bo v avgustu organizirala počitniško varstvo na velenjskem bazenu za otroke od 6. do 8. leta starosti. Počitniško varstvo bo pod strokovnim nadzorom in bo teklo po programu, v katerem se bodo lahko otroci razgibali, se izpopolnili v plavanju, udeleževali družabnih iger, iger z žogo in podobno. Če vreme za kopanje ne bo primerno, bodo aktivnosti za otroke na igriščih pri bazenu.

S počitniškim varstvom bodo pričeli v ponedeljek, 7. avgusta, trajalo bo do 11. avgusta, se nadaljevalo od 14. do 18., do 21. do 28. in od 28. avgusta do 1. septembra, vsak dan od 10. do 13. ure. Prijave sprejemajo teden dni pred začetkom vsakega ciklusa na blagajni letnega bazena, kjer lahko dobite tudi vse ostale informacije. Zanimanje je veliko, zato si pravočasno izberite ustrezen termin. Cena enotedenskega varstva je 50.000 dinarjev, vsak udeleženec pa plača tudi vstopnino za bazen.

Miličniki so zapisali

ŽRTEV PROMETNE NESREČE

Še do sredine prejšnjega meseca smo se lahko hvalili, da velenjske ceste letos še niso terjale žrtev. Zdaj ni več tako. V soboto je namreč v slovenjegraški bolnišnici umrl za posledicami težkih poškodb prometne nesreče, ki se je pripetila 21. junija malo po šesti uri zjutraj v bližini ESO, trindvajsetletni Ramiz Mašič.

VEČ VLOMOV V VIKENDE

Stanovanja to poletje v občini Velenje niso ogrožena, tega pa ni mogoče trditi za vikende. Več so jih zabeležili velenjski miličniki. 25. julija neznanemu dolgoprstnežu iz vikenda Karla C. iz Slatin ni uspelo odnesti nič, drugače pa je bilo v vikendu Valterja K. na Velikem vrhu. Iz njega je neznanec v noči na 27. julij odnesel govejo kožo in več pločevink sandolina. V noči na 28. julij pa je nekdo iz vikenda Rada Dj. odnesel radijski sprejemnik.

NERAZJASNJENA MEJA — PREDMET SPORA

Meje so velikokrat predmet jeze in sporov med sosedi. 26. julija sta se zaradi nje hudo sprla Rafael N. in Anton Š. iz Kavč. Posredovati so morali miličniki, ki so jima predlagali, da spor rešita s tožbo.

VIDEOREKORDER NAŠEL NA PODSTREŠJU

Iz stanovanja Jožeta K. v Šoštanju je 21. julija izginil videorekorder. Jože ga je nekaj dni kasneje našel na podstrešju, kamor si ga je očitno »pripravil« dolgo-prstnež.

Odbojka za vse in vsakogar

Zveza telesnokulturnih organizacij občine Velenje vabi vse ljubitelje odbojke na igrišče pri letnem bazenu v Titovem Velenju.

Vabilo velja za petek, 4. avgusta ob 15.30. Izmed vseh prisotnih ljubiteljev te zanimive igre bodo sestavili ekipe, ne glede na starost, spol in kakovost igranja in organizirali tekmovanje, na katerem bo rezultat še najmanj pomemben. Seveda to ni vabilo, ni ti ukaz, je preprosto prijateljski dogovor za prijetno srečanje in razgibanje.

VNEL SE JE AVTO

V bližini pokopališča Podkraj se je 26. julija okoli 23. ure med vožnjo vnel avtomobil Mišela H. Do požara je prišlo zaradi pretrejšja motorja.

PRETEPEL VRATARJA

Vinjeni Hazim M. je 27. julija, nekaj po 20. uri, v samskem domu na Kersnikovi pretepel vratarja, nato pa odšel na delo v RLV, kjer pa mu delodajca tega ni dovolil. Tudi nad njim se je hotel znebiti. Posredovati so morali miličniki, ki so Hazima pridržali v svojih prostorih do izrečitve.

sport & fashion®
Bunny

VEPLET & KIVIL

63331 NAZARJE
Tel.: 063/831-955

Za nedoločen čas zaposlimo:

- modelarko z najmanj tremi leti delovnih izkušenj
- več šivilj z najmanj dvoletno prakso

Nudimo odlične pogoje, perspektivo ter visoke osebne dohodke. Pismene ponudbe sprejemamo na zgornji naslov do zasedbe delovnih mest.

GIP VEGRAD p. o. Titovo Velenje

Prešernova 9 a
TITOVO VELENJE

Delavski svet delovne organizacije razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za štiriletni mandat

vođenje sektorja blagovni promet

Kandidat mora poleg z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovski politiki predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visoka ali višja izobrazba tehnične ali ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj pri vodenju organizacijskih enot
- za zasedbo del in nalog je mogoče skladno s samoupravnim aktom upoštevati z delom pridobljeno delovno zmoglost.

Prijave z določili pošljite v 15 dneh po objavi v kadrovsko službo GIP Vegrad Titovo Velenje, Prešernova 9 a, 63320 Titovo Velenje, z oznako »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po odločitvi delavskega sveta.

Sporočamo žalostno vest, da je dne, 21. 7. 1989 umrla v Beogradu upokojenka Tovarne usnja Šoštanj

MARUŠKA PUKMAJSTER

KOLEKTIV TOVARNE USNJA
ŠOŠTANJ

Strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Titovo Veienje

Objave potreb po delavcih v občinah Velenje in Mozirje

DELOVNA ORGANIZACIJA	POKLIC IZ ŠIFRANTA	PROSTA DELA IN NALOGE	DI	NČ DČ	ROK P	OD	ŠT. DEL.
Občina Mozirje							
Gorenje GLIN, Lesna industrija	ekonomist — plan in analize	vodja skrbništva — tehnolog III	3	NČ	08	5.300.000	1
Gorenje GLIN, Lesna industrija	strojni tehnik		2	NČ	08	3.900.000	1
Občina Velenje							
Gorenje Servis	elektrikar	montažer programa	3	NČ	08	4.000.000	1
IUV TOZD Tovarna usnja Šoštanj	delavec	— lepljenje na plošče — pesting	x	DČ	08	3.000.000	4

»Oprostite, rad bi žeton za telefon«

Verjetno smo že vsi kdaj uporabili telefone v javnih telefonskih govornicah in marsikdo se je kar dodobra namučil, preden je zbral dovolj kovancev, ki jih je potreboval za telefon. Vsi uporabniki pa imamo v zadnjem času, malce drugačen problem. Iskanje je ostalo, iščemo pa žetone, brez katerih sedaj ni več mogoče telefonirati iz večine telefonskih govornic. Tudi v Titovem Velenju so govornice uredili na žetone, ki pa jih povsod ni mogoče kupiti. Vsaj za sedaj še ne. In kje bi lahko kupili te žetone? To smo se vprašali tudi mi in se napolnili iskati odgovor.

Za začetek smo se ustavili na velenjski avtobusni postaji, saj vsak dan z avtobusi pride na to mesto precej ljudi in marsikdo od njih tudi poizkuša telefonirati z govornice na postaji. Telefon je sicer delal, vendar telefonirati nismo mogli, saj nismo imeli žetonov. Zato smo stopili v bife in blagajničarko povprašali, če lahko kupimo

žetone. Pojasnila nam je, da žetonov pri njih ne prodajajo in da bomo morali ponje verjetno na pošto. Povedala nam je tudi, da to razložijo vsem, ki se za žetone zanimajo ter da teh ni tako malo. Mi smo stopili še v Izletnikovo turistično agencijo na avtobusni postaji. Tu žetonov nismo dobili in kot vse kaže, jih v tej agenciji tudi ne bodo prodajali. Tako smo z avtobusne postaje odšli praznih rok. Odpravili smo se v center mesta in mimoidoče povprašali za nasvet, kje bi lahko dobili žetone. Nekateri so nam svetovali avtobusno postajo, vendar se tja nismo več vračali, saj smo tam že bili. Prisluhli smo nasvetu tistih, ki se nam predlagali kakšno trafiko. Zato smo zavili v prvo ob poti skozi mesto. Prodajalka pa nam je dejala: »Pri nas se žetoni ne dobijo, vendar bi jih želela imeti, saj je po njih veliko povpraševanje in v času, ko je pošta zaprta, bi jih lahko kupili pri nas.« Nadaljevali smo pot in zavili

na velenjsko tržnico, kjer je tudi telefon na žetone. Naš sogovornik, vodja tozda Tržnica, nam je povedal, da bi tudi pri njih žetone radi prodajali, saj bi jih ljudje kupovali. »Če ne moreš v bližini telefona dobiti žetona, potem javna govornica res nima svojega pomena,« je dejal Franc Vovk.

Pri telefonu smo opazili dva občana, kako sta se mučila in poizkušala telefonirati, vendar jima ni uspelo. Vprašali smo ju zakaj nista telefonirala. »Nimava žetonov,« je dejal sogovornik in na vprašanje, kje jih bosta kupila odgovoril: »Na pošti.« In na pošto smo šli tudi mi.

Uslužbenka na okencu za telefonski promet velenjske pošte nam je povedala, da lahko pri njih kupimo žetone A in B, ki so v uporabi in brez katerih ni mogoče telefonirati. Žetoni A stanejo 2000 dinarjev in trajajo pet impulzov, žetoni B pa so vredni 10000 dinarjev in veljajo za pogovor, dolg 25 im-

pulzov. O tem, kdaj bomo lahko žetone kupovali tudi v velenjskih trafikah, nam uslužbenka ni mogla odgovoriti, saj so za to pristojni drugi. Mi pa smo le hoteli popolno informacijo, zato smo odšli k vodji enote, Avgustu Voharju, ki nam je na vprašanje, kdaj bo stekla prodaja žetonov tudi

drugje odgovoril takole: »Žetone trenutno prodajamo v dveh poštah in Titovem Velenju, v Domu za varstvo odraslih, prodaja pa je stekla tudi v kiosku Sonje Lipovšek v Saleku. Tudi v hotelu v Topolšici in v gostilni Malus v Šmartnem ob Paki je že mogoče dobiti žetone.« Zanimalo nas je, ali se

pogodbe sklepajo in kdo je pristojen za to. »Za pogodbe so pristojni Podjetje za PTT promet in Združene PTT organizacije, ki zagotavljajo, da bo prodaja stekla v dobrih desetih dneh. Če bi bilo to v naši pristojnosti, bi bilo verjetno vse skupaj narejeno prej,« je dejal naš sogovornik.

Tako povejmo vsem, ki kdaj uporabljajo telefonske govornice, da bodo lahko kmalu žetone kupovali tudi na avtobusni postaji, na bencinskih črpalkah, v nekaterih trafikah Dela in morda še kje. Sicer pa bo najbolje, da počakamo do takrat, ko bo prodaja stekla in se bomo lahko sami prepričali, kje so žetoni res naprodaj.

Zamerimo pa lahko vsem, ki so postavili telefone na žetone v javnih govornicah, in ponekod stojijo že lep čas, da niso hkrati z uvajanjem tega novega sistema mislili tudi na prodajo žetonov. Upajmo, da bodo njihove obljube kmalu uresničene. Na žetone se bomo že nekako navadili, vedno bo pač potrebno imeti kakšnega s seboj. Sicer pa je tako tudi bolje, saj bi lahko v današnjih časih za kratek pogovor v telefonsko govornico s sabo vzeli tudi celo vrečko kovancev. Matjaž Černovšek

Protestiram, tovariš direktor ptt, samo pri vas je bilo možno telefonirati brez žetonov.

Planinski mladinski delovni tabor na Golteh

Kdo pravi, da mladi ne znajo in nočejo delati?

Za preživelost klasičnih oblik mladinskega prostovoljnega dela vemo, za iskanje novih in privlačnejših oblik tudi. Eno slednjih in zelo uspešnih vam lahko predstavimo na zelo otipljivem primeru. Gre za mladinski planinski delovni tabor. Z udeleženci in njihovim delom smo se v preteklih treh tednih srečevali na Menini planini in na Golteh. Že desetletje ga organizirata mladinska komisija pri planinski zvezi Slovenije in republiška konferenca zveze socialistične mladine. Tabor je kot alternativa že prerasel nekdanje mladinske delovne akcije, glede na svojo »starost« pa je bil gotovo preiskusni zajec mladinske organizacije pri iskanju novih oblik mladinskega prostovoljnega dela. In v celoti uspel.

Poglejmo malo v zgodovino. Pred desetimi leti se je pri mladinski komisiji planinske zveze Slovenije pojavila potreba po izgradnji izobraževalnega centra. Mladi planinci so takrat v okviru zvezne mladinske delovne akcije Posočje pričeli z izgradnjo tega centra v dolini Bavšice pri Bovcu. V dveh letih so ga zgradili, bili pa predvsem zadovoljni z novo obliko dela, ki so jo začeli razvijati še naprej. Mladi, dela in druženja voljni planinci, so se odločili za obnovo planinskih pašnikov, v tistem času zaradi znanih razlogov opuščeni in zanemarjeni. Obrnili so se torej na kmetijske organizacije na Tolminkem in nato nekaj let obnovljali pašnike v tolminski občini, na bohinskem in cerkljanskem, lani pa so prvič obiskali Zgornjo Savinjsko dolino, ko so pod Raduho obnovljali pašnike in jih ogradili, vmes pa napeljali še vodovod do planinske postojanke na Loki. Letos so se v Zgornjo Savinjsko dolino znova vrnili. Na Menini planini so štirinajst dni pripravljali zemljišče za pogozdovanje, reševali vetrolom, obželi letos posajene smrekice, da bo gozd čimprej zrasel, zgradili tri kilometre dolgo stezo med dvema lovskima revirjema, spoznali dolino, se družili in tudi zabavali.

Zakaj in kako? Dragan Miklavčič, vodja dosedanjih taborov, ki brez njega ne bi bili to kar so: »Planinski pašniki v Sloveniji so danes veliko bolj urejeni kot pred desetimi leti, zato smo sklenili spremeniti področje našega delovanja. Planinci imamo radi naravo, ki je brez gozdov se-

veda ni. Zavedamo se hudega problema umiranja gozdov in to nas je vodilo k novim nalogam. Tako smo se dogovorili z Gozdnim gospodarstvom Nazarje in štirinajst dni delali na Menini.

Vmes smo se dogovorili z Rekreacijsko-turističnim centrom

Dragan in Jure delo organizirata in nadzorujeta, v »odmorih« pa tudi delata

na Golteh, da tretji teden našega tabora delamo pri njih. Na Golteh so v zadnjih letih precej gradili kar je seveda nujno terjalo posege v okolje. Prav temu okolju je treba kolikor je mogoče vrniti prvotno podobo in ublažiti posledice izgradnje smučišč. Zato smo v teh dneh čistili in urejali smučišča, tudi s tem namenom, da bodo kasneje služila za pašo živini. Škoda je, da nas je zadnje dni motilo vreme, sicer pa bomo sprejete naloge vseeno uresničili.«

Delitev osnovnih sredstev na vrhu Mozirskih planin

Kako si iščejo delo? »Vsako jesen pošljemo razpis po vsej Sloveniji in na podlagi ponudb se v začetku leta odločimo za kraj naslednjega tabora, se pravi za naslednjega investitorja. Naš delovni tabor je pravzaprav mednarodnega značaja, saj so z nami v zadnjih letih delali mladi iz številnih evropskih držav, tudi iz Amerike. Tak primer je bil lani na Raduhi. Letos je žal nekoliko drugače, ker smo zamudili z razpisom. Kljub temu so bili z nami mladi Gruzijci in v zadnjem delu Poljaki. Posebnost tabora je tudi v tem, da število mladih lahko niha iz dneva v dan. Mladi lahko pridejo za določeno število dni, ko odidejo pridejo drugi, pri tem pa uresničevanje nalog nikakor ne trpi. Letos je bilo v taboru od 35 do 40 mladih iz dvajsetih slovenskih planinskih društev. Vsi smo izjemno zadovoljni z namestitvijo, še posebej s prehrano, tako na Menini kot na Golteh, saj si upam reči, da mnogi izmed nas niti doma ne jemo tako dobre hrane. Mi smo več kot zadovoljni, upam, da so zadovoljni tudi naši »delodajalci,« pravi Dragan Miklavčič.

Sicer je v taboru zelo razgibano. Po naporah delu mladi znajo poskrbeti za koristno in prijetno razvedrilo. Uspeli so obiskati nekaj zanimivosti in lep pot Zgornje Savinjske doline, poslušali so zanimiva predavanja, prirejali športna tekmovanja — prave olimpiade ali planinske deseteroboje, ob tabornih ognjih peli, se »poročali« in podobno.

Če je na enem mestu in v tako prijetnem okolju toliko mladih, zares ne more biti dolgčas.

Če kdo zmajuje z glavo ob mladinskem prostovoljnem delu, v tem primeru nima prav. Mladi in dela voljni planinci še niso razočarali. Kamor pridejo, povsod opravijo načrtovano delo, pa še kaj več, če jim le vreme ne naga-ja. To potrjujejo tudi njihovi letošnji »naročniki«, tako na nazarskem gozdnem gospodarstvu, kot na Golteh. Dokaz za to so že nove ponudbe za prihodnje leto. Na Golteh bi jih srčno želeli za dalj časa, pa tudi drugi v Zgornji Savinjski dolini računajo na njihovo pomoč, prihodnje leto seveda.

Njihovo pridnost navsezadnje potrjujejo tudi besede Marjana Preloga: »Njihovo pridno delo za naš center pomeni veliko. Prvič sodelujemo in že prve dni so pokazali veliko zagnanost, zares pridno so delali. Z njihovo pomočjo v bistvu rešujemo ekološke probleme, ki so nastali z izgradnjo. S tem želimo in hočemo nadaljevati tudi v prihodnje. Zares upam, da se bomo s temi pridnimi planinci in mladinci uspeli dogovoriti, da bodo pri nas prihodnje leto dalj časa; vsaj štirinajst dni. Tudi na ta način bomo rešili temeljne probleme v zvezi z urejenostjo smučišč in okolja nasploh, pri reševanju manjših in preostalih problemov pa računamo na pomoč smučarskih klubov in vseh ostalih prijateljev Golt.«

Janez Plesnik

Casting

Vladu Mešiču deseti naslov

V Titogradu je bilo državno prvenstvo v castingu — peteroboju. Slovenski tekmovalci so tudi tokrat osvojili prva mesta. Prvi so bili ekipno, v posamični konkurenci je naslov državnega prvaka že deseti osvojil Vlado Mešič, drugi v Titogradu pa je bil Franc Rebeušek, oba sta člana Ribiške družine Paka iz Šoštanja.

Pred tednom dni se je končalo tudi republiško prvenstvo v castingu. Za prvenstvo so štela tri meddruštvena tekmovanja v Šoštanju, Novi Gorici in Kopru. Ekipno je zmagala ribiška družina Paka, med posamezniki pa sta bila znova najboljša Vlado Mešič na prvem in Franc Rebeušek na drugem mestu.

Vlado Mešič je na tem tekmovanju obenem postavil državni rekord v metu umetne muhe v daljavo z 61,90 metra. Pri mladincih je naslov za letošnje leto osvojil Klemen Miklavžina.

Rudi Mešič

M club Titovo Velenje

Prodor v svet tudi s pomočjo atletov

Vse tesnejša in bogatejša je povezanost velenjskega M cluba z vrhunskimi jugoslovanskimi športniki, načrti tega uspešnega kolektiva pa segajo še dlje. V petek so M club obiskali najboljši jugoslovanski atleti, med njimi Slobodanka Čolović, Biljana Petrović, Andreja Marinković, Mirko Vindiš in drugi. Direktor M cluba Marjan Gaberšek pravi: »Sodelovanje z državno atletsko reprezentanco sodi v okvir naših propagandnih akcij. Tokrat so nas obiskali z namenom, da pomerijo oblačila, s katerimi jih bomo opremili za letošnje sezono, predvsem pa so to priprave na prihodnje leto, ko bo v Splitu evropsko atletsko prvenstvo, ko naj bi M club s svojimi oblačili opremil celotno jugoslovansko zastopstvo. Naše sodelovanje z vrhunskimi športniki se tako nadaljuje. Po evropskih košarkarskih prvakih so nas obiskali atleti, krepko pa se že pripravljamo na zimo, ki se za nas hitro bliža in že načrtujemo nove akcije na tem področju. Sodelovanje z vrhunskim športom za nas pomeni zelo veliko. Za primer lahko navedem tenis. Na temelju sodelovanja z našo teniško reprezentanco smo prav prejšnji teden navezali stike s samim Björnorn Borgom in pričeli z izdelavo kolekcije, ki bo naprodaj po vsej Evropi.«

Toliko Marjan Gaberšek, na obisku v M clubu je bila tudi Slobodanka Čolović, ki je ljubiteljem športa in posebej atletike ni treba posebej predstavljati. V Titovem Velenju ni bila prvič, saj je M club obiskala že pred zagrebško univerziado. »M club nas oblači že kakšna štiri leta, vsi smo zadovoljni, imajo dobre kolekcije, res lepe, hkrati športne in moderne obleke. Z našim sodelovanjem je bilo in še bo vse v redu. Zadovoljni smo.« O svojih

športnih in tekmovalnih načrtih za letos je povedala, da je letošnja sezona nekakšen preдах pred velikimi tekmovanji prihodnje leto. Načrtovala je, da bo na 800 metrov tekla 1:58,00, kar je na tekmovalju v Celju že dosegla. Poleg tega kar mesec dni ni trenirala zaradi bolezni in se to pozna na rezultatih. Letos bo nastopila še na evropskem atletskem pokalu v Dublinu, na balkanskih atletskih igrah in na seriji mitingov v Budimpešti, Berlinu, Kölnu, Bruxelesu in na finalu v Monte Carlu, vse skupaj pa je vendarle temeljita priprava na evropsko prvenstvo prihodnje leto v Splitu, za katerega ima velike načrte.

Z atleti je bil tudi »nepogrešljivi« Dane Korica, direktor strokovnega sveta atletske zveze Jugoslavije, ki tudi ni bil prvič v M clubu. »Uradno smo atleti z M clubom pričeli sodelovati pred dvema letoma. Z oblačili M cluba smo nastopili tudi na svetovnem prvenstvu in bili vsi zadovoljni, saj so izdelki moderni in zelo kakovostni, zato so tekmovalci z njimi zares zadovoljni. Načrti za prihodnje leto, ko bo v Splitu evropsko prvenstvo so še večji. Upamo, da bomo našli skupni jezik in bodo naši reprezentanti nosili oblačila M cluba ne samo v prostem času, temveč delno tudi na nastopih in predvsem na proglasitvah najboljših. Prav tako upam, da bodo med najboljšimi tudi naši, saj smo vendarle organizatorji. Tokrat smo prišli v M club tudi zato, da se zahvalimo pridnim ljudem, ki res dobro delajo. To velja tudi za letošnje modele, s katerimi so fantje in dekleta res zadovoljni, še posebej Slobodanka in Biljana. Letos razen evropskega pokala, balkanskih iger in mitingov ni večjih tekmovanj, zato je naše sodelovanje usmerjeno predvsem v prihodnje leto, ko bomo lahko izdelke M cluba predstavljali preko vsega leta širom po svetu. Ob tem, ko si želimo, da bi naši atleti dosegali kar najboljše rezultate, želimo veliko uspehov tudi M clubu, ki se v zadnjem času uspešno prebija ne le na jugoslovansko, temveč tudi na svetovno tržišče.«

(m. č., j. p.)

Tudi v kuhinji je živahno

Strmina gor ali dol, smučišče je treba očistiti